

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Факультет службово-бойової діяльності НГУ

Кафедра управління підрозділами Національної гвардії України

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

«Основи службової кінології в Національній гвардії України»

Розглянуто та ухвалено на
засіданні кафедри
протокол №14 від 31.05.2025

Київ 2025

Денисюк О.В., Плісак С.І., Минько О.В. Методичні рекомендації «Основи службової кінології в Національній гвардії України». Рекомендовано для курсантів Київського інституту Національної гвардії України під час вивчення навчальної дисципліни Службова кінологія підрозділів Національної гвардії України. Київ: КІ НГУ, 2025. 114 с.

РОЗРОБНИКИ:

Денисюк О.В., викладач кафедри управління підрозділами НГУ факультету службово-бойової діяльності Національної гвардії України, підполковник;

Плісак С.І., викладач кафедри управління підрозділами НГУ факультету службово-бойової діяльності Національної гвардії України, капітан;

Минько О.В., т.в.о. начальника кафедри управління підрозділами НГУ факультету службово-бойової діяльності Національної гвардії України, полковник.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри управління підрозділами НГУ
Протокол від 31 травня 2025 року № 14.

Рекомендовано науково-методичною радою Київського інституту Національної гвардії України (протокол № 8 від 19 червня 2025 року).

ЗМІСТ

Зміст.....	3
Передмова.....	5
Р о з д і л 1. СЛУЖБОВИЙ СОБАКА ЯК НАДІЙНИЙ ПОМІЧНИК НА СЛУЖБІ (ІСТОРІЯ ВИКОРИСТАННЯ, ЗАСТОСУВАННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК У ВОЄННИХ КОНФЛІКТАХ ТА В ПРАВООХОРОННИХ ЦІЛЯХ).....	7
Р о з д і л 2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБОВОЇ КІНОЛОГІЇ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	13
2.1. Загальні положення.....	13
2.2. Нормативно – правова основа організації службової кінології в Національній гвардії України.....	13
2.3. Основні напрямки застосування службових собак при виконанні службово-бойових завдань підрозділами Національної гвардії України.....	14
2.4. Службові собаки. Класифікація службових собак.....	15
Р о з д і л 3. КОМПЛЕКТУВАННЯ КІНОЛОГАМИ ТА СЛУЖБОВИМИ СОБАКАМИ КІНОЛОГІЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	17
3.1. Комплектування особовим складом кінологічних підрозділів Національної гвардії України.....	17
3.2. Комплектування службовими собаками кінологічних підрозділів Національної гвардії України.....	18
Р о з д і л 4. КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ПО ОРГАНІЗАЦІЇ, УТРИМАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ, ГОДУВАННЯ ТА ВСЕБІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	20
4.1. Правила дотримання особистої гігієни та заходів безпеки особовим складом при поводженні з службовими собаками.....	20
4.2. Порядок утримання, розміщення догляду та годування службових собак.....	22
4.3. Виводка службових собак.....	30
4.4. Перевезення службових собак.....	33
4.5. Ветеринарне забезпечення.....	34
Р о з д і л 5. НАВЧАННЯ КІНОЛОГІВ, ВИМОГИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ СЛУЖБОВИХ СОБАК В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	36
5.1. Програма підготовки та тренувань службових собак в Національній гвардії України.....	36
5.2. Основні вимоги до підготовки службових собак.....	37
5.3. Планування та основні правила тренувань службових собак в кінологічних підрозділах.....	40
5.4. Порядок перевірки робочих якостей у службових собак, які відбираються на навчання для отримання професійної кваліфікації за	

усіма напрямками підготовки до кінологічного навчального центру, Навчального центру імені Василя Вишиваного Національної гвардії України.....	42
5.4.1. Оцінка соціальної адаптованості.....	42
5.4.2. Перевірка інстинкту здобуття.....	33
5.4.3. Апортування предмета з будівель різного типу (жилих чи нежилих).....	44
5.4.4. Перевірка наявності активно-оборонної реакції та хватки на дресирувальник валик (рукав) (для розшукових, розшукових (патрульних)	44
5.4.5. Перевірка реакції собаки на автомобільні транспортні засоби.....	45
5.4.6. Перевірка реакції собаки на постріли.....	45
Р о з д і л 6. ВИКОРИСТАННЯ (ЗАСТОСУВАННЯ) КІНОЛОГІВ З СЛУЖБОВИМИ СОБАКАМИ В СЛУЖБОВО – БОЙОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	46
6.1. Загальні положення.....	46
6.2. Підготовка службового собаки до виконання службово - бойових завдань.....	46
6.3. Використання кінологів з службовими собаками під час несення служби з охорони важливих державних об'єктів.....	47
6.4. Використання кінологів з службовими собаками під час виконання службово - бойових завдань у вартах з конвоювання	49
6.5. Використання кінологів з службовими собаками під час виконання службово - бойових завдань з охорони громадської безпеки та порядку	51
6.6. Використання вартових собак	52
6.6.1. Обладнання блок-поста	52
6.6.2. Обладнання поста глухої прив'язі.....	53
6.6.3. Обладнання поста вільного обвартування.....	54
6.6.4. Правила виставлення вартових собак на пости. Утримання постів.	54
Висновок.....	55
Список використаних джерел.....	56
Додатки.....	57

ПЕРЕДМОВА

Пес свійський, або свійський собака (*Canis familiaris*) — культигенна тварина (культиген — назва одомашненого організму, що не має відповідника в дикій природі). Свійський собака є однією із найбільш широко застосовуваних службових та компанійських тварин протягом всієї історії існування людства.

Сумнівів у тому, що собаки виникли від вовків на сьогодні уже не залишилось, а от де і коли це сталося — питання досі відкрите.

Собаки є чи не найдавнішими домашніми тваринами на Землі — вони стали частиною людського суспільства і культури ще до часу одомашнення худоби та птиці. Їх кістки часто знаходять поруч із людськими рештками часів льодовикового періоду — понад 14 тисяч років тому. Однак чим далі в минуле, тим менше свідчень про товариство людини і собаки раніше ніж 26,5 тисяч років тому, кісток собак практично не знаходили.

Військові тварини — це спеціально дресировані тварини, які використовуються у війні та інших видах діяльності, пов'язаних з веденням бойових дій.

Собаки здавна використовувалися в найрізноманітніших військових цілях, останнім часом зосереджуючись на виявленні вибухових речовин, зброї, затримання правопорушників, конвоювання полонених та заарештованих, посилення охорони військових об'єктів.

Собак використовували у військових цілях ще стародавні греки, і безсумнівно, їх використовували набагато раніше в історії. Римська імперія починаючи з Марка Аврелія, також використовувала собак у бою. Римляни тренували молоску собаку спеціально для бою, часто одягаючи на них захисні шиповані металеві нашийники і кольчуги і організовуючи їх в бойові порядки.

Під час великих географічних відкриттів та завоювання Латинської Америки для вбивства воїнів у карибському басейні, Мексиці та Перу.

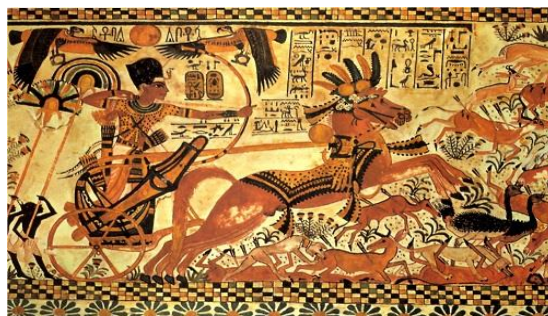
Мастифів, так само як і великих догів, використовували в Англії та Італії в середні віки, де їх великі розміри використовувалися для переляку коней, щоб ті скидали своїх вершників або накидалися на лицарів, атакували їх, поки господар собаки не завдавав остаточного удару.

Кінологічні підрозділи існують зараз в Національній гвардії України, Збройних силах України та в інших силових структурах країни – таких як Служба безпеки України, Національна поліція, Державна прикордонна служба України, Державна служба надзвичайних ситуацій, Військова служба правопорядку, та інші.

РОЗДІЛ 1. СЛУЖБОВИЙ СОБАКА ЯК НАДІЙНИЙ ПОМІЧНИК НА СЛУЖБІ (ІСТОРІЯ ВИКОРИСТАННЯ, ЗАСТОСУВАННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК У ВОЄННИХ КОНФЛІКТАХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ЦІЛЯХ).

З тих пір, як собака постала на службу людині, вона супроводжує його і в мирний час, так і під час воєн. Перші свідчення цього відносяться до регіонів Близького Сходу, а саме стародавнього Єгипту. Існує зображення на бойовій колісниці, яка оточена собаками, що атакують ворогів.

Кельти, тевтони, римляни, гуни та інші стародавні народи також утримувала військових собак, що несли вартову, активно-бойову, посилену службу.

Бойові собаки брали участь в завоюванні Америки конкістадорами Кортеса и проливали кров на полях брані Столітньої війни. Історичні дані свідчать, що в війнах Середньовіччя військові собаки супроводжували військові транспорти, вбрані у спеціальні панцири с гострими піками, що мало викликати хаос в рядах ворожої кавалерії. З розвитком вогнепальної зброї роль собак в бойових діях змінювалась. Активна боротьба с ворогом втратила свій сенс, собаки почали виконувати виключно допоміжні, технічні обов'язки.

Під час Першої світової війни після кампанії 1914 року лінії фронтів завмерли, прикрившись дротяними загорожами й мінними полями. Саме тоді в європейських арміях широко почали застосовувати собак. Вони служили в санітарних загонах, несли вартову службу, працювали в розвідці, а наприклад в бельгійській армії перевозили станкові кулемети та легкі гармати. Іноді собаки брали участь безпосередньо в бойових сутичках.

Незадовго до початку Першої світової війни англієць Ричардсон організував першу військову школу для навчання собак в графстві Ессекс. Перших собак випускників цієї школи звали «Вовк» та «Принц», ці собаки чудово зарекомендували себе, доставляючи донесення через територію зайняту супротивником, потім їх функції ускладнилися, вони розшукували поранених солдатів та допомагали їм дістатися до медичних пунктів, чи самі приводили медиків на допомогу.

З 1916 року ердель-тер'єри Ричардсона стали відомі в усіх британських окопах на Західному фронті. Вони доставляли пораненим перев'язочний матеріал, служили в вартових дозорах та розвідувальних патрулях. Тільки в 1915–1916 роках у

Франції та Бельгії в бойових діях брали участь близько 132 вихованців Ричардсона. Найвідомішим ердель-тер'єром Першої світової є собака на ім'я Джек, що служив зв'язковим. Він доставляв донесення в штаб з самих небезпечних ділянок фронту. В своєму останньому бою завдяки своєчасному повідомленню щодо оперативної обстановки Джек врятував цілий британський батальйон, за що був посмертно нагороджений Хрестом Вікторії.

Французька армія на початку війни практично не використовувала собак. Проте у вересні 1915 року у Франції затвердили план використання собак, а вже в грудні при Інспекції піхоти був створений відповідний відділ. Через створений в Парижі Центральний розплідник-бюро, впродовж усієї війни пройшло близько 6000 собак. Там починалась муштра собак, яка потім продовжувалась в армійських розплідниках. Там же тривало навчання провідників. Служба військових собак діяла у французькій армії до кінця 1919 року. Французи дуже досконало використовували собак в санітарних цілях, були створені спеціальні підрозділи, у складі яких були санітари з навченими собаками. Методика дресирування санітарних собак була майже досконалою, базовою породою була бельгійська вівчарка різновиду «Малінуа».

Найбільш продумана й цілеспрямована робота з підготовки військових собак була в Німеччині. Розпочата вона була ще в 1884 році. Собаки готувались, зокрема, для сторожової, розвідувальної, санітарної служб та служби зв'язку.

Вже в 1886 році германський польовий статут передбачав застосування собак на війні.

В квітні 1915 року командування російських військ на Південно-Західному фронті організувало у Львові «Школу воєнних сторожових і санітарних собак». Першим керівником став статський радник Лебедев, який в той час служив на посаді начальника відділу евакуації в воєнно-санітарному управленні фронту. Навесні 1915 року через германо-австрійський наступ школу перевезли зі Львова до Києва.

В вересні 1916 року в школі було 97 собак, з них 37 німецьких вівчарок, 21 бельгійська вівчарка, 19 ердель-тер'єрів, 12 доберманів і 3 гончаки. Окрім того було 5 трофейних німецьких і австрійських собак, яких навчали пошуку своїх колишніх господарів, для цього керівництво школи просило в штабі фронту виділення комплектів трофейного однострою. Усього школа підготувала 86 собак з провідниками, які були розподілені серед військових частин фронту.

Друга світова війна так само не оминула участі службових собак. Вони служили у медичних, саперних підрозділах та у підрозділах зв'язку, а також використовувались для вартової служби. Наприклад, до радянської армії «призвали» близько 60 тисяч (!) собак, причому не лише вівчарок, а й інших порід, у тому числі великих «двір-тер'єрів». З собак сформували 168 загони.

Жорстокість цієї війни відродила найстрашніший тваринний фах — камікадзе. У ХХ столітті було поновлено давно забуту практику використання тварин у вигляді живої зброї (хоча і не в самих жахливих її формах).

Найбільш відомі приклади це коли собак обвішували вибухівкою, та посилали під німецькі танки. Очевидці свідчили, що одного разу під Сталінградом німецькі танкісти помітили собак-камікадзе, які вискочили їм назустріч з окопів, це змусило німців повернути назад. За роки війни собаки підірвали понад три сотні німецьких танків, одна із тварин знищила бронепоезд, причому сама залишилася живою. Чотирилапа Діна вискочила на рейки перед самим поїздом, поклала міну і в останній момент встигла відскочити.

Усього військовими дорогами проповзли, прокрокували, проїхали і пробігли понад 60 тисяч Шариків, Бобиків і Мухтарів, породистих і не дуже, великих і малих, гладких і кошлатих. Близько 15 тисяч собачих упряжок, взимку на нартах, влітку на спеціальних візках, під вогнем та вибухами вивезли з поля бою понад 700 тисяч важкопоранених, підвезли до бойових частин близько 3,5 тисячі тон боєприпасів.

Собак-міношукачів було підготовлено близько шести тисяч. Вони виявляли, а вожаті сапери знешкоджували сотні тисяч вибухових речовин. Знаменитий ленінградський колі «Дік» був учасником розмінувань Сталінграда, Лисичанська, Праги та інших міст. Головний свій подвиг «Дік» здійснив у Павловську, за годину до вибуху «Дік» виявив у фундаменті будівлі фугас (вибуховий пристрій) у дві з половиною тони і годинниковий механізм, вибухівку вчасно нейтралізували. Після війни легендарний пес, незважаючи на численні поранення, був неодноразовим переможцем виставок собак, чотирилапий ветеран дожив до глибокої старості і був похований з військовими почестями. Загалом собаки-сапери були учасниками розмінувань міст Києва, Одеси, Новгород, Вітебська, Варшави, Праги, Відня, Будапешта, Берліна. Загальна протяжність воєнних доріг, перевірених собаками, становила 15 тисяч 153 кілометри.

Собаки-зв'язківці, часом у непрохідних для людини місцях, доставили понад 120 тисяч бойових донесень, для встановлення зв'язку проклали 8 тисяч кілометрів телефонного дроту (для порівняння відстань від Берліна до Нью-Йорка — 6,5 тисяч кілометрів). Іноді навіть важко поранена собака доповзала до місця призначення і виконувала своє завдання. Зв'язковій собаці «Альмі» німецький снайпер першим пострілом прострелив обидва вуха, другим — роздробив щелепу, не зважаючи на поранення «Альма» виконала завдання

донесла пакет. Знаменита собака «Норка» протягом 1942 — 1943 років доставила 2 тисячі 398 бойових донесень. Інший легендарний пес «Рекс» доставив 1 тисячу 649 донесень, він був декілька разів поранений.

Але траплялися випадки, коли собаки вступали у відкрите протистояння з ворогом. Так 30 липня 1941 року окремий батальйон прикордонного загону охорони тилу Південно-Західного фронту, створений на базі Коломийської прикордонної комендатури, прийняв бій біля села Легедзіно проти цілого полку німецьких піхотинців. Сили противника значно переважали, тому результат бою був вирішений наперед. Коли в живих залишилось лише декілька бійців, на ворога був випущений останній резерв, 150 службових вівчарок, які під вогнем противника атакували німецьких солдат та заставили зупинити ворожий наступ майже на дві доби. 9 травня 2003 року на околиці села в тому місці де закінчився цей бій був встановлений пам'ятник на честь загиблих прикордонників та їхніх чотирилапих помічників.

При всій повазі до історії собак на війні найбільш розповсюджений і поважний собачий фах **це використання собак у поліцейських цілях.**

Історія використання службових собак для пошуку злочинців має давні корені. Ще в царській армії їх брали на службу «на пайку від казни», довіряючи охорону військових укріплень на березі Чорного моря під час ведення боїв на Кавказі в 40-х роках XIX століття. Згодом собак почали залучати до охорони державних кордонів.

Офіційна історія використання запахових слідів у роботі поліції бере свій початок з 1896 року, коли в німецькому місті Гільдесгеймі за ініціативою відомого криміналіста Ганса Гросса в муніципалітеті міста з'явилося 12 собак, навчених несенню патрульної служби. Сучасному українському досліднику Чиснікову В.М., на основі залучення нових архівних документів вдалося уточнити дату, коли в Російській імперії було започатковано використання службових собак при розслідуванні кримінальних злочинів. Він з'ясував, що у листопаді 1904 року, начальник розшукової частини Київської міської поліції Георгій Михайлович Рудий, у рамках реорганізації Київського розшукового відділення, командировав у службове відрядження до Німеччини (м. Швельм) свого співробітника О. Ерганта (у майбутньому перший київський кінолог) з метою здобути практичні навички дресирування собак та придбання для Київського відділення спеціально навчених собак. 20 грудня 1904 року до Києва було привезено чотири собаки породи ердельтер'єр різних статей, закуплених на виставці у Німеччині.

У тому ж році при Київському розшуковому відділенні було введено посаду дресирувальника.

Таким чином, можна цю дату вважати за відлік становлення поліцейської кінології на теренах України. У 1905 році начальник розшукової частини Київської міської поліції Г. Рудий видав «Інструкцію чинам Київської розшукової поліції», в якій було вироблено перші методичні рекомендації щодо залучення собак — шукачів при розслідуванні злочинів. Він писав: «У багатьох випадках під час відшукування слідів злочинів, нечітких або загублених на

проїзній дорозі, незамінну послугу можуть надати собаки-шукачі. Під час розшуку трупа, закопаного у землю, дуже добре облити її гарячою водою, а потім пустити собаку-шукача для обнюхування ґрунту після випаровування».

Особливо успішно працювали собаки при виявленні злочинів на транспорті. Високі показники розкриття злочинів з допомогою службових собак у поліцейських звітах спонукали правління товариства «Південно-Західної залізниці» у 1913 році видати кредити на утримання двох власних розплідників для собак-шукачів. Результат не змусив себе чекати і впродовж року коефіцієнт розкритих злочинів на залізниці збільшився до 56 %.

Службове собаківництво, попри початкову недовіру консервативної частини вищого імперського поліційного керівництва, досить швидко набуло широкої популярності у правоохоронній системі Російської імперії, таким чином на початку ХХ ст. започатковується **кінологічна служба та криміналістична одорологія в Україні**. Навіть після розпаду імперії вони активно продовжили свій розвиток, а тому сьогодні в правоохоронній системі України активно використовуються спеціально навчені службові собаки.

Сучасна історія розвитку службової кінології в Україні розпочинається в 90-х роках ХХ століття, після здобуття Незалежності України. Після цього відбувалася активна реорганізація та розвиток правоохоронних органів, в тому числі й службової кінології, що в свою чергу сприяло підвищенню ефективності діяльності Внутрішніх військ МВС України.

Одним із ключових етапів стало створення та розвиток кінологічних підрозділів, що мали на меті посилення боротьби з організованою злочинністю, тероризмом, контрабандою та іншими злочинами. Зокрема, служби кінології активно використовувалися для пошуку вибухових пристроїв, наркотичних засобів, а також для патрулювання та підтримання громадського порядку під час масових заходів.

Кінологічна служба в той час почала активно розвивати співпрацю з міжнародними організаціями, що дозволяло отримати нові знання, методики і тренування для собак. Сучасні кінологічні підрозділи Внутрішніх військ стали важливою складовою частиною безпеки країни.

У наступні роки проводилось вдосконалення методів роботи кінологічних підрозділів, зокрема за рахунок підвищення фахової кваліфікації кінологів, закупівлі собак з високими робочими якостями та спеціального інвентарю. Після реорганізації Внутрішніх військ на сьогодні службова кінологія є невід'ємною частиною забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України.

В Національній гвардії України кінологічна служба розпочала активно розвиватися з 2014 року після створення цього органу в результаті реформ в правоохоронній системі країни. Оскільки основною метою Національної гвардії України є забезпечення правопорядку, боротьба з тероризмом та охорона громадської безпеки, кінологічні підрозділи стали важливим елементом цієї діяльності.

У ході війни з росією, кінологічні підрозділи набули нового значення, оскільки їх використовують не тільки для боротьби з внутрішніми загрозами, але й для спеціальних завдань на фронті. Вони активно використовуються для розмінування територій, пошуку вибухових речовин, зброї та набоїв, а також для боротьби з диверсантами та терористами.

На сучасному етапі розвитку України службова кінологія в Національній гвардії продовжує розбудову, зокрема завдяки постійному вдосконаленню навчально-тренувальних методик, використанню новітніх технологій та досвіду країн – партнерів. Також зростає роль соціалізації собак, їхнього адаптування до роботи в складних умовах і підвищення їх ефективності при виконанні завдань.

Таким чином, службова кінологія в Національній гвардії України є важливою частиною забезпечення безпеки країни, а її розвиток продовжується, зокрема завдяки постійному впровадженню нових технологій та вдосконаленню підготовки собак та кінологів.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБОВОЇ КІНОЛОГІЇ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.

2.1 Загальні положення.

Основним керівним документом яким керується кінологічна служба в Національній гвардії України є наказ № 772 МВС України від 05.08.2014 року «Про затвердження інструкції з організації службової кінології в Національній гвардії України». Ця Інструкція визначає основи організації службової кінології, включаючи склад та структуру кінологічної служби, порядок використання службових собак під час виконання службово-бойових завдань, а також правила їх утримання, ветеринарного, речового та продовольчого забезпечення, списання (вибраковування).

Згідно з Інструкцією, кінологічна служба Національної гвардії України складається з відділу кінологічної служби штабу Головного управління НГУ, кінологічних служб штабів територіальних управлінь, з'єднань та військових частин, а також рот, взводів, відділень, кінологічних груп та кінологічний навчальний центр навчального центру Національної гвардії України.

На кінологічну службу Національної гвардії України покладається участь у виконанні службово – бойових завдань з охорони та оборони важливих державних об'єктів, центральних баз матеріально – технічного забезпечення МВС України, конвоювання осіб, узятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі, у тому числі під час їх екстрадиції, а також забезпечення охорони осіб, які тримаються під вартою, під час судових засідань, охорона громадського порядку та публічної безпеки.

2.2 Нормативно – правова основа організації службової кінології в Національній гвардії України.

1. Наказ Міністерства Внутрішніх Справ України від 5 серпня 2014 року № 772 "Про затвердження Інструкції з організації службової кінології в Національній гвардії України". Ця Інструкція визначає основи організації службової кінології, включаючи склад та структуру кінологічної служби, порядок використання службових собак під час виконання службово – бойових завдань, правила утримання, ветеринарного, речового, продовольчого забезпечення, списання (вибраковування).

2. Наказ командувача Національної гвардії України № 480 від 04 грудня 2014 року «Про затвердження Інструкції з порядку обліку службових собак у з'єднаннях та військових частинах Національної гвардії України». Ця Інструкція визначає порядок організації та ведення обліку службових собак у з'єднаннях, військових частинах та підрозділах Національної гвардії України (додатки 1-3).

3. Наказ командувача Національної гвардії України № 116 від 25 лютого 2016 року «Програма підготовки та тренувань службових собак у Національній гвардії України». Ця Програма визначає порядок підготовки,

тренувань та вимоги, які пред'являються до службових собак територіальних управлінь, з'єднань, військових частин (підрозділів), вищих військових навчальних закладів, навчальних військових частин (центрів), баз, закладів та установ Національної гвардії України.

4. Наказ Міністерства Внутрішніх Справ України № 475 від 7 червня 2017 року регулює речове забезпечення Національної гвардії України. Цим наказом затверджено інструкцію «Норми забезпечення речовим майном військовослужбовців та працівників Національної гвардії України в мирний час та особливий період». Документ визначає перелік та строки експлуатації обмундирування, взуття та інших предметів речового забезпечення для різних категорій особового складу (додатки 4-5).

5. Наказ Міністерства Внутрішніх Справ України № 139 від 23 лютого 2018 року «Про затвердження Норм забезпечення столово-кухонним посудом, обладнанням, інвентарем та миючими засобами Національної гвардії України на мирний час». Цей документ визначає порядок та обсяги забезпечення підрозділів Національної гвардії необхідними засобами для організації харчування особового складу (додатки 6-7).

6. Постанова Кабінету Міністрів України № 1348 від 15 жовтня 2001 року «Про норми годування штатних тварин військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил України, інших військових формувань, структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, органів і підрозділів Національної поліції, цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої служби» (додатки 8-9).

Цей документ визначає стандарти харчування для службових тварин, зокрема собак, які використовуються в кінологічних підрозділах зазначених організацій. Норми годування встановлюють кількість та види кормів, необхідних для забезпечення належного фізичного стану та працездатності тварин.

7. Постанова Кабінету Міністрів України № 1024 від 20 грудня 2017 року «Про затвердження переліку та Правил застосування спеціальних засобів військовослужбовцями Національної гвардії під час виконання службових завдань» (додаток 10).

2.3 Основні напрямки застосування службових собак при виконанні службово – бойових завдань підрозділами Національної гвардії України.

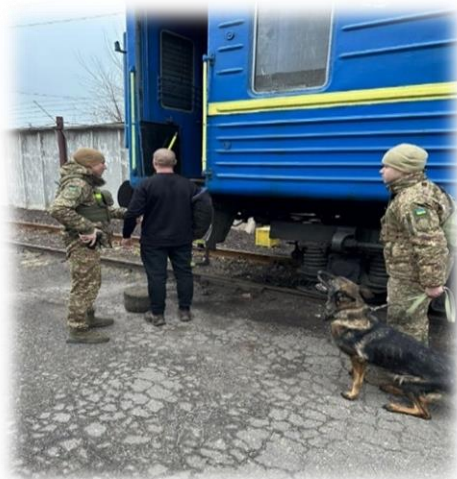
Під час несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки:

- Використання (застосування) службових собак в складі військових нарядів з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки.

Під час виконання службово – бойових завдань у вартах з конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних:

- Використання (застосування) службових собак у вартах з конвоювання здійснюється з метою попередження втечі, конвоювання та охорони осіб які перебувають під охороною варти. Також розшуку та затримання осіб які здійснили втечу.
- Конвоювання осіб, узятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі, у тому числі під час їх екстрадиції, а також забезпечення охорони осіб, які тримаються під вартою, під час судових засідань.

Під час виконання службово – бойових завдань складі варти з охорони важливих державних об'єктів.

Використання (застосування) вартових собак здійснюється з метою посилення охорони об'єктів, вчасного виявлення осіб що наближаються до посту, а також при необхідності затримання порушника, що не законно проник на територію що охороняється.

Участь у виконанні бойових та спеціальних завдань.

- Використання (застосування) службових собак з метою пошуку зброї та набоїв, вибухових речовин, мін та вибухових пристроїв, на місцевості, в приміщеннях, багажі та транспорті.
- У складі підрозділів швидкого реагування з метою затримання правопорушників.

2.4 Службові собаки. Класифікація службових собак.

Службові собаки – узагальнена назва групи порід собак, що використовуються в Національній гвардії України.

Службові собаки класифікуються за своїм призначенням.

Основні категорії службових собак:

Розшукові використовуються:

для конвоювання обвинувачених

(підсудних), засуджених;

обшуку місцевості, житлових масивів та приміщень;

вибору підозрюваних за запахом їх речей або слідів;

охорони важливих державних об'єктів;

розшуку (пошуку) та затримання осіб, які скоїли злочин та здійснили втечу;

охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки;

в засідках для своєчасного виявлення і затримання злочинців, які наближаються;

розшуку та затримання озброєних злочинців;

пошуку та виявлення людини, речей, предметів та запахових слідів на місцевості;

пошуку зброї та набоїв, вибухових речовин, мін та вибухових пристроїв на місцевості, в приміщеннях, багажі та транспорті.

Вартові собаки використовуються:

для посилення варт з метою підвищення надійності охорони особливо важливих державних та інших об'єктів.

Спеціальні собаки:

(вік від 6 місяців) утримуються для навчання кінологів, поповнення чисельності розшукових, вартових, племінних собак.

Племінні собаки:

використовуються для поповнення поголів'я службових собак.

Щуценята:

(вік до 6 місяців) утримуються для поповнення спеціальних собак.

РОЗДІЛ 3. КОМПЛЕКТУВАННЯ КІНОЛОГАМИ ТА СЛУЖБОВИМИ СОБАКАМИ КІНОЛОГІЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.

3.1 Комплектування особовим складом кінологічних підрозділів Національної гвардії України.

Комплектування особовим складом є одним із ключових процесів формування боєздатності Національної гвардії України. Особливу роль у цьому відіграють кінологічні підрозділи, які виконують широкий спектр завдань у службово-бойовій діяльності Національної гвардії України.

На посади керівного складу кінологічних підрозділів (начальників кінологічних служб) призначаються особи, які мають відповідну освіту.

Призначення офіцерів на посади начальників кінологічної служби територіальних управлінь, з'єднань та військових частин, їх переміщення і звільнення з цих посад, переміщення офіцерів кінологічних підрозділів на посади з іншими військово-обліковими спеціальностями погоджуються з начальником кінологічної служби штабу Головного управління Національної гвардії України.

До кінологічних підрозділів відбираються військовослужбовці які:

- мають високий рівень мотивації щодо роботи з собаками;
- добре фізично підготовлені;
- володіють психологічною стійкістю та емоційною врівноваженістю;
- мають навички роботи з тваринами або відповідний досвід;
- пройшли професійний відбір та медичне обстеження.

В Національній гвардії України існують наступні основні кінологічні посади:

Начальник кінологічної служби – відповідає за організацію кінологічної служби в частині, підготовку кінологічних підрозділів, за забезпечення частини службовими собаками, їх правильне використання, утримання та застосування у службово-бойовій діяльності.

Ветеринар — це спеціаліст, який займається лікуванням, профілактикою захворювань і загальним доглядом за собаками.

Командир кінологічного підрозділу (групи, взводу, роти) — відповідає за бойову готовність підрозділу, успішне виконання бойових, спеціальних завдань, навчання, підготовку, утримання службових собак за використання (застосування) кінологів з службовими собаками у службово-бойовій діяльності.

Старший кінолог — це фахівець, який безпосередньо проводить навчання кінологів і займається їх підготовкою до виконання завдань за призначенням. Він має вищий рівень кваліфікації та практичний досвід роботи з службовою собакою. В його обов'язки входить організація та проведення занять та тренувань, з підлеглим особовим складом кінологів, здійснення

контролю за правильним доглядом та утриманням службових собак свого підрозділу.

Кінолог — це спеціаліст, який постійно вдосконалює свої знання і навички по спеціальній підготовці, тренує та вдосконалює практичні навички в закріплених за ним службових собак.

Старший дресирувальник – це спеціаліст, який має відповідні знання та досвід роботи з службовими собаками необхідний для виконання службово-бойових завдань.

Дресирувальник — це спеціаліст, який має відповідні знання та вміння при роботі з службовою собакою.

Вожатий службових собак — це спеціаліст, який займається навчанням та підготовкою собак, для несення служби в складі варт з охорони важливих об'єктів.

Ці посади є важливими для ефективного функціонування кінологічної служби в НГУ та виконання завдань із залученням службових собак.

3.2 Комплектування службовими собаками кінологічних підрозділів Національної гвардії України.

Комплектування кінологічних підрозділів службовими собаками в Національній гвардії України проводиться за рахунок собак, які вирощені у військових частинах, придбані, безкоштовно передані до військових частин, та власними собаками військовослужбовців (власників собак), що проходять військову службу.

Вибір породи є важливим складником якісного навчання та успішного виконання завдань з використанням службового собаки. Найбільш поширені породи, які мають добрі інстинкти, здатність до навчання та адаптації в різних умовах, такі як німецька вівчарка, бельгійська вівчарка.

Чисельність службових собак в підрозділі устанавлюється штатом. Розподіл їх по підрозділах проводить начальник кінологічної служби штабу з'єднання, військової частини.

Службовий собака закріплюється за кінологом наказом командира військової частини.

У разі втрати (загибелі, крадіжки, утечі) службового собаки, його захворювання чи травмування, коли це призвело до списання собаки через невиконання відповідних заходів безпеки, неналежне утримання, годування або напування службового собаки, а також коли було закуплено непридатного до дресирування або використання в племінній справі службового собаки, призначається службове розслідування.

Розшукових, спеціальних та вартових собак використовувати в племінній роботі категорично забороняється.

Вибраковування службових собак здійснюється два рази на рік (навесні та восени). В окремих випадках (хвороба собаки тощо) дозволяється позачергове вибраковування. Строк служби службового собаки закінчується після досягнення ним 8-річного віку, після чого подальша його придатність для використання на бойовій службі визначається комісією з тестування.

Розшукові, спеціальні собаки, які частково втратили працездатність, можуть за рішенням комісії з тестування переводитись у вартові. На собак, які вибраковуються, складається акт (додаток 11).

Службові собаки та цуценята, у яких у процесі життєдіяльності знайдено неусувні недоліки, вади і хвороби, підлягають вибраковуванню (додаток 12).

РОЗДІЛ 4. КОМПЛЕКС ЗАХОДІВ ПО ОРГАНІЗАЦІЇ, УТРИМАННЯ, РОЗМІЩЕННЯ, ГОДУВАННЯ ТА ВСЕБІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.

4.1 Правила дотримання особистої гігієни та заходів безпеки особовим складом при поводженні зі службовими собаками.

Під час поводження зі собаками військовослужбовець кінологічного підрозділу має бути обережним та дотримуватися правил особистої гігієни:

завжди бути в спецодязі, який необхідно ретельно чистити, прати та зберігати у визначеному місці;

не дозволяти собаці лизати руки та обличчя;

не давати корм і воду собаці з особистого посуду;

не використовувати предмети свого побуту (гребінець, носова хустка тощо) для догляду за собакою;

не їсти, не пити і не курити під час роботи із собакою та при виконанні заходів утримання, підготовки та використання собаки;

кожного разу після закінчення роботи з догляду, підготовки та використання собаки обов'язково мити руки з милом;

не допускати контакту службових собак з іншими тваринами;

спеціальне спорядження, інвентар і предмети догляду за собаками тримати в чистоті, провітрювати і регулярно піддавати механічному очищенню, обмиванню та дезінфекції;

щодня ретельно оглядати службових собак, а в разі виявлення в них ознак хвороби негайно доповідати безпосередньому начальникові, повідомляти спеціаліста ветеринарної медицини та діяти за його рекомендаціями;

своєчасно виконувати визначені спеціалістами ветеринарної медицини профілактичні та запобіжні заходи з метою запобігання інфекційним та інвазійним захворюванням, які можуть передаватися від тварин людині.

У разі укусів собакою людини рану необхідно промити розчином перекису водню, обробити настійкою йоду, накласти пов'язку та звернутись до закладу охорони здоров'я.

У зв'язку з постійним (безпосереднім) контактом кінологів, спеціалістів ветеринарної медицини із службовими собаками та з метою недопущення захворюваності особового складу на хвороби, спільні для людей і тварин, забороняється їх залучати до виконання службових обов'язків (робіт), пов'язаних з організацією харчування особового складу.

Під час утримання, догляду, годування та вихову службових собак військовослужбовці кінологічного підрозділу повинні дотримуватися таких правил:

заборонити стороннім особам заходити та перебувати на території містечка для утримання службових собак та у розплідниках;

ворота та хвіртки містечка для утримання собак та розплідника, двері вольєрів повинні бути постійно зачинені на засув, у тому числі й під час роботи кінолога у вольєрі;

тимчасове утримання собак на прив'язі проводити на справному спеціальному спорядженні, яке має бути правильно підібрано та підігнано;

під час чищення, годування та вигулювання собак, прибирання приміщень (місць), у яких вони розміщуються, використовувати лише закріплений та справний інвентар;

під час руху за межами місць утримання собака повинен бути поруч з кінологом на короткому повідку або без нього (якщо собака до цього підготовлений) і в наморднику;

вигулювання собак проводити лише у відведених для цього місцях, не допускати контакту з іншими собаками, особливо бродячими;

під час чищення собак прив'язувати їх на справний ланцюг;

не дражнити собак під час їх догляду, годування та вигулювання.

Під час підготовки службових собак необхідно дотримуватися таких вимог:

знати та постійно вживати застережних заходів під час поводження із собаками на заняттях;

кожне заняття з дресирування або тренування собак розпочинати лише після необхідної підготовки та інструктажу всіх осіб, які залучаються до занять, щодо дій та правил поводження із собаками;

постійно стежити за поведінкою собаки та своєчасно запобігати його небажаним діям;

під час занять у складі групи кінологів із собаками з урахуванням особливостей поведінки тварин дотримуватися необхідних безпечних інтервалів та дистанції;

своєчасно стримувати агресивну реакцію собаки стосовно людей і тварин;

перед пуском собак на перешкоди необхідно впевнитися в їх справності і відсутності на землі гострих предметів;

даючи ласощі, слід тримати їх на долоні, а не кінчиками пальців, оскільки собака може разом із ласощами схопити зубами за руку;

у місцях занять собак прив'язувати на справні ланцюги, відстань між собаками повинна бути не менше 5 м;

з метою уникнення теплового або сонячного удару не тримати собак тривалий час у намордниках;

перед виходом на заняття надягати на собаку лише справне й підігнане за розміром спеціальне спорядження;

під час дресирування собак з навичок захисту помічник (фігурант) повинен бути у справному та надійно застебнутому (зав'язаному) захисному дресирувальному одязі. Кінолог і помічник повинні дотримуватися запобіжних заходів з метою уникнення травмування;

у разі якщо собаки зчепилися між собою, кінологи повинні сміливо і рішуче взяти їх за нашійники і скрутити їх нашійники так, щоб удушливим прийомом

примусити собак розійтися. Категорично забороняється бити собак, розтягувати їх у різні боки, хапати за горло;

не розвивати у закріплених службових собак небажаних умовних рефлексів (не створювати відповідних умов для їх формування), що може призвести в подальшому до травмування персоналу і собаки;

вести щоденник обліку тренувань закріпленого службового собаки (додаток 13).

Під час використання на службі собак необхідно дотримуватися таких заходів безпеки:

знати та постійно виконувати правила поведіння із службовими собаками; постійно бути насторожі та своєчасно запобігати небажаним діям службового собаки;

не використовувати на службі непідготовлених собак;

не використовувати на службі службових собак без спеціально передбаченого спорядження або з несправним спорядженням;

під час руху до місць несення служби й у зворотному напрямку слід тримати собак на повідку;

не використовувати службових собак для огляду транспортних засобів, у яких перевозяться отруйні, токсичні та їдкі речовини, кислоти, цемент, мінеральні добрива та пально-мастильні матеріали;

не допускати використання службових собак на необладнаних оглядових майданчиках, проти світла ліхтаря в темний час доби;

тимчасово не розміщувати собак у місцях: інтенсивного руху транспортних засобів та людей; незахищених у холодну пору від опадів і вітру, а влітку від прямих сонячних променів (не утримувати довгий час собак на сонці);

не дозволяти стороннім особам гладити й давати службовим собакам їжу;

не дозволяти собакам з'їдати знайдену їжу, пити з випадкових джерел.

У разі виявлення у службових собак підвищеної агресивності, підвищеної температури тіла, місцевого випадіння шерсті та інших ознак інфекційних захворювань, які можуть бути заразні для людини (сказ, стригучий лишай, інвазійні захворювання тощо), собак негайно ізолюють від здорових та доповідають начальникові кінологічної служби і спеціалісту ветеринарної медицини.

4.2 Порядок утримання, розміщення, догляду та годування службових собак.

У з'єднаннях та військових частинах Національної гвардії України службові собаки утримуються у містечках для службових собак та розплідниках відповідно до штату. На їх території розташовують воль'єри (для утримання службових собак), кухню, холодильну камеру, додаткові й допоміжні приміщення (додаток 14).

Містечко утримання службових собак - комплекс об'єктів, призначених для

розміщення, приготування їжі, догляду та виведення службових собак, які дресируються (тренуються) для використання на бойовій службі.

Розплідник службових собак - комплекс об'єктів, призначених для розведення, вирощування, виховання, дресирування, розміщення, приготування їжі та лікування племінних, спеціальних собак та цуценят.

Утримання службових собак включає комплекс заходів, які спрямовані на забезпечення фізіологічних функцій організму, підтримання працездатності службових собак та попередження їх захворювання.

Заходи щодо утримання проводяться щодня згідно із зоогігієнічними вимогами.

Приміщення та основні елементи споруд містечок для утримання собак та розплідників повинні відповідати санітарним нормам та зоогігієнічним вимогам.

Для тимчасового розміщення службових собак обладнуються розбірні будки, що легко демонтуються.

Містечка для утримання службових собак та розплідники бажано будувати на підвищених сухих місцях, віддалених від житлових і господарських будівель, згідно із санітарними нормами.

Розміщення собак:

1) містечка для розміщення службових собак та розплідники обладнуються електроосвітленням та огорожуються глухим парканом заввишки не нижче 2 м з хвірткою і дзвінком та воротами, які повинні мати надійний засув і бути завжди зачиненими;

2) для утримання собак споруджуються спеціальні приміщення - павільйони. Кожний павільйон будується на 5-10 або 10-20 вольєрів для собак і складається із суміжно розміщених вигулів і кабін (додаток 15) або вольєрів (додаток 16) з установленням дерев'яних розбірних будок (додаток 17), які встановлюються в середині або зовні задньої частини вольєра. Відстань між павільйонами повинна бути не менше 10 м. Фасадом їх розміщують у північних районах на південь, а в південних - на північний схід. Для кожного дорослого собаки виділяється вольєр, який нумерується;

3) кабіна будується завдовжки 1,5 м, завширшки - 2 м, передня стінка заввишки 2-2,5 м, задня - 1,5-2 м. Двері кабіни заввишки 1,7 м, завширшки - 0,8 м. Двері повинні відчинятися назовні. Над дверима встановлюється застелена рама для доступу до кабіни світла. У нижній частині дверей кабіни обладнуються лаз розміром 0,5х0,5 м, який виходить у вольєр. Влітку лаз кабіни

тримається відкритим, узимку закривається занавіскою з брезенту або щільної тканини;

4) вигул вольєра завдовжки 3 м, завширшки - 2 м, заввишки - 2,2 м. Перегородки між вольєрами повинні бути глухими та заввишки 2,2 м. У передній частині вольєра встановлюються двері розміром 1,8x0,7 м з надійним засувом. Як правило двері повинні відчинятися всередину;

5) у кожному вигулі вольєра (де підлога бетонна або асфальтована) обладнується дерев'яний щит (лежанка) розміром 1 х 1,6 м. Щит встановлюється на двох дерев'яних брусках заввишки 5-10 см;

6) на кожних вхідних дверях вигулу, де розміщується службовий собака, по середині у верхній частині закріплюється табличка розміром 20x30 см із зазначенням номера вольєра, породи, клички, виду служби та року народження даного службового собаки (додаток 18);

7) у вольєрах собаки утримуються без прив'язі, нашийників і намордників;

8) у холодну пору року в кабіні (будці) повинна бути солома (сіно). Павільйони будуються із цегли, дерева або металевої конструкції, передні стінки і двері вольєрів - з металевої сітки або металевих прутів;

9) якщо собака може перестрибувати в сусідній вольєр, то зверху встановлюється металева сітка;

10) підлога в кабінах (будках) і вигулах вольєрів виготовляється з дошок, які добре підганяються між собою. Дозволяється у вигулах вольєрів робити бетонну або асфальтову підлогу;

11) перед вигулами вольєрів (уздовж фасаду) споруджується зацементована канава для відведення дощової, талої води та рідин при дезінфекції та митті приміщень;

12) у містечку утримання службових собак та розпліднику встановлюються собако-прив'язі, для вичісування службових собак та утримання їх під час прибирання вольєрів. Найбільш зручними є стовпчики заввишки 35-40 см з дерев'яними площадками на них розміром 40x20 см, щоб собака міг опертися передніми лапами. Відстань між стовпчиками повинна бути не менше 3 м;

13) у містечку обладнуються місця для миття собак та за можливості кімнати, де вони можуть обсохнути;

14) для розміщення хворих, новоприбулих або тих собак, що повертаються з тривалого відрядження, будується ізолятор із розрахунку 10% від поголів'я собак. Ізолятор розташовується не ближче 25-50 м від основних вольєрів;

15) розміщення службових собак по вольєрах проводиться з урахуванням їх статі, віку та поведінки;

16) цуценята розміщуються у вольєрах групами, а з шестимісячного віку їх утримують по одному і закріплюють за кожним предмети догляду і спорядження;

17) у польових умовах (під час навчання, операцій тощо) собаки утримуються в розбірних будках, що легко демонтуються, які взимку утеплюються соломною (сіном), стінки та кришка будки завалюються снігом, вхід завішується цупкою тканиною;

18) місце для розміщення собак обладнується в районі розташування підрозділу, у його тилу. Ділянка повинна бути сухою і знаходитись не ближче 70 метрів від туалетів, вигрібних ям (сміттезбірників), складів пально-мастильних матеріалів, автомобільної техніки.

Утримання та догляд за службовим собакою:

1) приміщення для собак прибирають у години, установлені розпорядком дня. Перед прибиранням собаки вигулюються, прив'язуються до собако-прив'язі, оглядаються та вичісуються;

2) після вигулювання собак проводиться прибирання вольєрів;

3) спочатку прибирають кабіни, вигули, а потім територію. Підстилку виносять з кабіни (будки) і перетрушують або приносять чисту. Кращою підстилкою є солома. Під час прибирання вольєра собака повинен знаходитись на собако-прив'язі;

4) у розпорядку дня щодо утримання собак передбачається ранкове і вечірнє прибирання, дворазове годування та поїння, огляд, вигулювання та чищення собак, а також чищення, ремонт предметів догляду і спорядження;

5) здоров'я собаки та його працездатність залежать від правильного догляду за ним, який включає: огляд, вигулювання, чищення, миття, годування службових собак;

6) з метою запобігання захворюванню службових собак забороняється у містечках утримання службових собак та розплідниках утримувати собак, які не належать військовій частині;

7) собака, який вперше тестується комісією (до 7 робочих днів) для визначення придатності для виконання службово-бойових завдань (для оновлення поголів'я), утримується в ізоляторі (окремому вольєрі) та забезпечується продуктами для годування його власником до дати зарахування собаки до списків тварин службового призначення з'єднання, військової частини. Підставою для проведення тестування собаки є тимчасовий акт приймання-передавання собаки, який укладається між власником собаки та з'єднанням, військовою частиною;

8) щоденний огляд службового собаки кінологом проводиться під час годування, чищення, тренування, перед заступанням на бойову службу, а також після тренувань та повернення зі служби;

9) огляд проводиться в такій послідовності:

очі - за станом очей можливо частково визначити загальний стан собаки;

вуха - у вушних раковинах можуть бути кліщі, вушна сірка. При захворюванні вух можливі гнійні виділення та неприємний запах;

ротова порожнина - стан зубів, виявлення сторонніх предметів (кісток тощо);

ніс - виявлення подряпин, гнійних виділень;

лапи - виявлення порізів подушок і скалок у них;

шерстний покрив - загальний стан, наявність блиску, виявлення паразитів;

пульс - нормальний пульс дорослого собаки має частоту 70-120 ударів за хвилину;

10) службових собак миють у міру забруднення. Спочатку шерсть змочують теплою водою, потім намилюють до появи пінки. Через 3-4 хвилини піну змивають водою і собаку ставлять для обсихання. Миття собак літом поєднується з купанням. У холодний період року собаки миються в спеціально обладнаних теплих приміщеннях. За відсутності теплих приміщень у містечках утримання службових собак та розпліднику миття службових собак проводиться при температурі повітря не нижче +15°C. Купати собак забороняється одразу після служби, тренувань та годування;

11) кінологам забороняється:

допускати сторонніх осіб і тварин до службових собак, а також на територію їх розміщення;

переводити собак із однієї кабіни до іншої та розміщувати в приміщенні собак, які не пройшли карантин;

змінювати клички, дані службовим собакам;

курити і їсти під час роботи зі службовим собакою;

допускати контакт службових собак з іншими тваринами;

12) щоденне чищення собак проводиться до проведення годування на спеціально відведених місцях з метою видалення зі шкіри шерсті, що випадає, пилу, лупи, бруду тощо. Чищення захищає собак від різних шкірних захворювань;

13) для чищення собак використовуються гребінь, щітка, шкребок, сукнина і серветка. На всі предмети чищення наноситься відповідне маркування;

14) щітка застосовується з досить щільною, цупкою щетиною для чищення шерсті собаки;

15) гребінь використовується алюмінієвий або досить твердий пластмасовий з рідкими закругленими зубцями для розчісування шерсті;

16) шкребок використовується кінський для чищення щітки;

17) сукнина використовується для натирання шерсті, її розмір повинен бути не менше ніж 20x40 см;

18) серветка виготовляється з м'якої білої тканини і використовується для протирання очей, вух, носа (як серветка може використовуватись бинт медичний);

19) перед чищенням собаки виводяться з приміщення, вигулюються і оглядаються з метою виявлення пошкоджень шкірного покриву та ознак якихось захворювань. Після огляду кінолог прив'язує собаку до собакоприв'язі, стає з лівого боку собаки, гребенем розчісує шерсть на голові, шиї, тілі, хвості, ногах. Потім у такій самій послідовності виконується чищення щіткою. Очі і вуха собаки витираються чистою ганчіркою або ватою. Шерсть розчісується гребенем за напрямком її росту, очищується щіткою від порохи і бруду, а потім пригладжується сукниною. Чищення собак у навчальних підрозділах проводиться під наглядом командира відділення або старшого інструктора служби собак;

20) після чищення собак територія прибирається від шерсті, предмети догляду приводяться в порядок і кладуться у визначені місця зберігання;

21) догляд за спеціальними собаками проводиться черговим по містечку утримання службових собак та розпліднику чи кінологом, визначеним начальником кінологічної служби (групи);

22) для утримання, тренування і використання службових собак використовується спеціальне спорядження та інвентар. За своїм призначенням його розподіляють на такі види: для утримання, тренування і використання та підготовки службових собак; для прибирання приміщень і місць, де розташовуються службові собаки, для чищення службових собак;

23) забезпечення службових собак спеціальним спорядженням здійснюється відповідно до затверджених норм;

24) за кожним собакою закріплюється комплект спеціального спорядження і предметів догляду, які маркуються;

25) спорядження для собак, інвентар і предмети догляду за ними тримаються у чистоті, провітрюються і регулярно піддаються механічному очищенню, обмиванню та дезінфекції;

26) ремонт спорядження проводиться силами кінолога. Кожний кінолог відповідає за наявність та стан закріпленого за його собакою спеціального спорядження. Дозволяється при проведенні ремонту спорядження використовувати списане речове майно;

27) інвентар для догляду за собаками включає спеціальний одяг, інвентар для прибирання приміщень та чищення собак;

28) спеціальний одяг для догляду за собаками включає спеціальні комбінезони та халати, які закріплюються індивідуально за кожним кінологом;

29) інвентар для прибирання приміщень закріплюється індивідуально за кожним кінологом. До нього входять мітла або віник, лопата або шкребок. Інвентар повинен утримуватися поза вольєром у спеціально обладнаному місці, бути чистим і періодично піддаватись дезінфекції;

30) інвентар для підготовки та використання службових собак включає: спеціальний одяг для підготовки собак, містечко для підготовки службових собак, спеціальні прилади (одорологічний прилад, сигнальний ліхтарик тощо), зразки (запахоносії, імітатори), мішечки, пакети, ємності, серветки й тампони, контейнери, прапорці тощо;

31) до спеціального одягу для підготовки службових собак належать дресирувальний костюм, рукав, захисний шлем фігуранта, прихований захист рук тощо;

32) містечко для підготовки службових собак у підрозділі включає: смугу перешкод, майданчик з навичок захисту, виборки, слідознавства та інші містечка, необхідні для підготовки службових собак;

33) смуга перешкод обладнується у містечку утримання службових собак та розпліднику, у разі відсутності площі дозволяється розміщення на іншій території військової частини (додаток 19)

Годування службових собак:

1) правильно організоване якісне харчування службових собак є основним фактором збереження їх здоров'я і працездатності. Порушення правил годування призводить до погіршення якості дресирування (тренування) і використання (застосування) собак під час виконання завдань бойової служби, а також до важких захворювань, виснаження, а й іноді до смерті службового собаки;

2) приготування їжі для службових собак здійснюється окремо на кожне приймання їжі;

3) усі продукти для харчування собак розподіляються на два основні види: тваринного і рослинного походження;

4) годування службових собак сухими концентрованими кормами здійснюється з урахуванням рекомендацій (норм) виробника корму і його енергетичної цінності, робочого навантаження на собак та потреби організму в поживній речовині для покриття енергетичних затрат, акта зважування службових собак (додаток 20);

5) перехід до годування такими кормами здійснюється поступово, спочатку шляхом часткового підмішування їх у їжу, а потім поступовим збільшенням до повного переходу на основний корм;

6) усі продукти повинні бути доброякісні. Продукти з ознаками їх псування (гнилий запах, розкладання тощо), а також з домішками (пісок, скло тощо) бракуються і для приготування корму не використовуються;

7) забороняється годувати службових собак залишками їжі з громадських пунктів харчування;

8) контроль за якістю продуктів і приготуванням їжі покладається на ветеринарну службу та чергового по містечку утримання службових собак, розпліднику службових собак;

9) кухня обладнується електричними котлами, електроплитою або газовою плитою чи піччю з казанами для приготування їжі та підігрівання води;

10) у спеціальній кухні повинні бути: стіл оббитий нержавіючим залізом (оцинкований) для розділення продуктів, колода із твердих порід дерева (дуба, клена, граба, ясена) та сокира для рубання м'яса, холодильник або холодильна камера для зберігання м'яса, дерев'яна скринька для круп та ящик для овочів, полицки для зберігання годівниць, напувалок та охолодження корму. Набір кухонного реманенту визначається спеціальними нормами;

11) увесь реманент маркується відповідно до його призначення, на металевих виробах напис робиться фарбами, які не змиваються, на дерев'яних випалюється. На годівницях і напувалках наносяться фарбою номери вольєрів, у яких утримуються службові собаки.

12) у кухні вивішується документація:

обов'язки кухаря;

норма добового забезпечення службових собак;

акт зважування службових собак;

витяг з наказу про закріплення службових собак за кінологами кінологічного підрозділу;

правила користування електричними котлами (плитами при приготуванні корму для собак);

заходи безпеки при користуванні електричними котлами та правила пожежної безпеки;

розпорядок дня з догляду, годування та прибирання місць розміщення собак;

опис майна, яке знаходиться в приміщенні кухні;

13) забороняється на кухні зберігати спеціальний інвентар для утримання та тренування службових собак;

14) для приготування їжі службовим собакам щодня призначається черговий повар або за відсутності штатного - від особового складу кінологів, який докладно проходить інструктаж у начальника кінологічної служби, групи або командира підрозділу;

15) забезпечення продуктами для годування службових собак здійснюється відповідно до існуючих норм;

16) їжа для собак готується відповідно до щотижневої розкладки продуктів. Зберігання на кухні продуктів більше добової норми забороняється. Для зберігання м'ясних продуктів устанавлюється холодильник. Щотижнева розкладка продуктів складається продовольчою та ветеринарною службами частини.

17) усі продукти перед закладкою в казан оглядаються, очищуються від сторонніх домішок та піддаються обробці. М'ясо очищується від дрібних кісток, шерсті, а потім миється в холодній воді. Солонина вимочується і промивається під проточною водою. Термін вимочування залежить від міцності і давності посолу;

18) крупа за необхідності очищується від сміття, миється в холодній воді. Крупа-січка не миється. Картопля та овочі очищуються від шкірки, трухлявості і миються у воді;

19) із оброблених продуктів варять суп-кашу з розрахунком 2-2,5 л на одне годування дорослого собаки. Їжа вариться в такій послідовності: спочатку в казан закладається м'ясо і вариться у воді із сіллю 50-60 хвилин, коли м'ясо витягується, у м'ясний бульйон кладеться крупа, яка вариться 25-30 хвилин, а потім закладається розрізана на куски картопля. Свіжі овочі і зелень миються у холодній воді (кропива обливається кип'ятком), подрібнюються і кладуться в суп. Суп-каша вважається звареною, коли м'ясо при розділенні на порції легко розривається, картопля розминається, крупа розварилась. Годування гарячою, холодною та замерзлою їжею забороняється;

20) годування службових собак проводиться не менше двох разів на добу в установлений розпорядком дня час за годину до виходу їх на службу і не раніше ніж через 30 хвилин після повернення зі служби. Собак годують закріплені за ними кінологи, а за їх відсутності - черговий по містечку

утримання службових собак та розпліднику. Залишати залишки їжі у собак або згодовувати їх іншим собакам забороняється;

21) середній обсяг їжі для разового годування службового собаки не повинен перевищувати 2,5 л. Кількість годувань і обсяг їжі змінюються за висновком спеціаліста ветеринарної медицини залежно від пори року, а також росту, ваги собаки та його службової діяльності;

22) при неправильній вгодованості собаки встановлюються індивідуальні норми годування в рамках загальної кількості продуктів, передбачених для всіх собак кінологічного підрозділу;

23) до моменту роздачі їжі її температура повинна бути в межах +25 - +30°C;

24) у відрядженнях службових собак годують сухим концентрованим кормом, м'ясними і м'ясо-рослинними консервами, за наявності кип'ятку варять бульйон з цих консервів;

25) вагітні суки годуються в першій половині вагітності три рази на день, у другій половині - чотири рази невеликими порціями через рівні проміжки часу;

26) годуочим сукам у перші два дні після щеніння згодовується половинна норма продуктів, з третього дня вони переводяться на цілу норму годування;

27) цуценята годуються молоком суки перші 30 днів. З 20-го дня народження цуценята підгодовуються коров'ячим теплим молоком, а з 30-го дня - рідкою молочною кашею. У місячному віці цуценята підгодовуються 4 рази на день по черзі: м'ясний суп і молочна каша;

28) годування цуценят проводиться за віковими групами з урахуванням того, щоб проміжки між годуванням були різні і без різких переходів від одного виду годування до іншого. Перегодовувати цуценят не дозволяється;

29) після годування собак годівниці (бачки) миють теплою водою і кладуть для сушіння на полицки.

4.3 Виводка службових собак.

1. Виводка службових собак проводиться за розпорядженням командира військової частини не менше одного разу на місяць. Головним завданням виводки є перевірка і визначення стану службових собак, спеціального спорядження, місць їх утримання (розміщення), території містечка утримання службових собак та розплідника, інших приміщень, інвентарю для утримання, годування службових собак.

2. Виводка проводиться командиром військової частини або особою, яка ним призначена, про що складається акт.

3. Виводці підлягають усі службові собаки з'єднання, військової частини (кінологічного підрозділу), після перевірки основних собак окремо перевіряють пустуючих сук та хворих собак.

4. Під час виводки присутні: начальник штабу з'єднання, військової частини, спеціалісти ветеринарної медицини, начальник речової, продовольчої

та квартирно-експлуатаційної служб, командир підрозділу та особовий склад підрозділу, який має відношення до службових собак.

5. Командир підрозділу повинен мати список службових собак кінологічного підрозділу, який подається старшому начальникові або особі, призначеній для проведення виводки.

6. Для виводки особовий склад зі службовими собаками шикується в одну шеренгу з інтервалом у два кроки. Собаки утримуються на коротких повідках, без намордників у положенні «Поруч».

7. За командою командира підрозділу «Кроком руш» кінологи зі службовими собаками рухаються до місця проведення виводки. Прибувши на місце огляду собаки, кінолог зупиняється, приймає положення «Струнко», повертає голову в бік начальника та доповідає свою посаду, звання, прізвище, кличку собаки, рік народження, вид підготовки. Наприклад: «Пане майор, старший кінолог кінологічної роти сержант Баглай із службовим собакою Бейжа, 2020 року народження, розшукова, на виводку прибув». Наступний кінолог зі службовим собакою зупиняється у вихідному положенні.

8. Для огляду собаки кінолог фіксує собаку лівою рукою, притиснувши його до коліна лівої ноги, правою утримує за нашійник.

9. Для показу прикусу зубів собаки кінолог повертається в бік перевіряючого, фіксує морду собаки за допомогою повідка і утримує її лівою рукою. Пальцями правої руки розводить собаці губи до повного оголення різців.

10. При огляді живота і грудей кінолог надягає на собаку намордник, залишає собаку в положенні стоячи на задніх лапах і піднімає її перед перевіряючим за лікті.

11. Після огляду службових собак перевірки підлягають спеціальне спорядження для собак, інвентар, навчально-матеріальна база, які розміщують у визначених місцях, стан місць утримання (розміщення) службових собак. Виводка закінчується перевіркою місць утримання собак та всіх приміщень містечка утримання службових собак та розплідника.

Порядок оцінки результатів виводки службових собак.

1. Під час виводки службових собак перевіряються їх угодваність, чищення, стан місць розміщення, інвентарю для утримання, годування та збереження, підготовки й використання. Оцінки перевірки за розділами виставляються у відомість виводки службових собак.

2. Угодваність собак оцінюється таким чином:

«відмінно» - якщо м'язи міцні, добре розвинені та рельєфно виражені, жировий прошарок достатній, ребра непомітні, шерстний покрив блискучий, стан здоров'я добрий, тварина має жвавий вигляд;

«добре» - якщо ребра злегка помітні, а інші показники такі, як і для відмінної оцінки;

«задовільно» - якщо м'язи міцні, жировий прошарок недостатній, ребра виділяються, виступають хребці, шерстний покрив тьмяний, ламкий. Оцінка «задовільно» виставляється також собакам занадто вгодованим (округла,

широка спина, провислий живіт, жировий прошарок надмірний, в'ялий вигляд тощо);

«незадовільно» - якщо м'язи недостатньо розвинені, загальна слабкість, жировий прошарок відсутній, ребра та кістки плечей виділяються, хребці різко виступають, шерстний покрив матовий, має місце випадіння шерсті, енергійний собака став малорухливим і в'ялим.

3. Чищення собак оцінюється таким чином:

«відмінно» - якщо на тулубі, шиї, голові, а також у хвості та на кінцівках немає бруду та лупи, у вухах чисто, шерстний покрив пригладжений та розчесаний, відсутні ознаки ураження нашкірними та волосяними паразитами;

«добре» - якщо на нижніх частинах кінцівок злегка помітні сліди лупи, а інші показники такі, як і для відмінної оцінки;

«задовільно» - якщо є в незначній кількості лупа, собака не брудний, але не вичищена в період линьки відмерла шерсть або занадто виражені ознаки перенесених уражень нашкірними паразитами;

«незадовільно» - якщо на тулубі, шиї, голові та у хвості є лупа, шерсть жирна, липка та брудна або собака уражений нашкірними паразитами.

4. У разі незадовільної оцінки собаки під час виводки за вгодованість або чищення через причини, що не залежать від кінолога (тривале за часом захворювання, перебої з годуванням тощо), оцінка за цими розділами кінологу не виставляється.

5. Загальна оцінка кінологічному підрозділу за вгодованість або чищення собак.

6. Оцінка стану місця розміщення собак:

1) кінолог оцінюється:

«відмінно» - якщо вольєр (місце), у якому розміщується закріплений за ним службовий собака, перебуває в гарному стані, утримується в чистоті (у кабіні й вигулі вольєра (будці та поблизу неї) немає нечистот, пилу, бруду, павутини, сміття, фекалій, сечі), у вигулі вольєра (поблизу будки) є напувалка з водою, яку 2 чи 3 рази на добу міняють, суха підстилка в холодну пору або при високій вологості повітря;

«добре» - якщо вольєр (місце), у якому розміщується закріплений за ним службовий собака, утримується з незначними недоліками без порушень ветеринарних або санітарно-зоотехнічних вимог;

«задовільно» - якщо вольєр (місце), у якому розміщується закріплений за ним службовий собака, утримується з недоліками, що призводять до незначного порушення основних ветеринарно-санітарно-зоотехнічних вимог;

«незадовільно» - якщо стан розміщення собак не відповідає вимогам оцінки «задовільно»;

2) кінологічний підрозділ оцінюється:

7. Оцінка стану інвентарю:

1) кінолог оцінюється:

«відмінно» - якщо спеціальний інвентар для утримання, годування, збереження, підготовки та використання службового собаки, закріплений за

кінологом, є в наявності, використовується за призначенням, справний, утримується в гарному стані;

«добре» - якщо спеціальний інвентар для утримання, годування, збереження, підготовки та використання службових собак, закріплений за кінологом, є в наявності, використовується за призначенням, справний і утримується з незначними недоліками;

«задовільно» - якщо спеціальний інвентар для утримання, годування, збереження, підготовки та використання службових собак, закріплений за кінологом, є в наявності, але не завжди використовується за призначенням або утримується зі значними недоліками (своєчасно не ремонтується, не очищується від бруду тощо);

«незадовільно» - якщо стан збереження, використання й утримання спеціального інвентарю не відповідає вимогам оцінки «задовільно»;

2) кінологічний підрозділ оцінюється:

8. Загальна оцінка за виводку службових собак кінологу, кінологічному підрозділу виставляється:

«відмінно» - якщо службовий собака (службові собаки) за вгодованість і чищення оцінені на «відмінно», а стан місць розміщення службових собак і стан спеціального інвентарю для утримання, годування, збереження, підготовки й використання оцінені не нижче, ніж на «добре»;

«добре» - якщо за всіма показниками виводки службових собак отримано оцінки не нижче «добре»;

«задовільно» - якщо за всіма показниками виводки службових собак отримано оцінки не нижче «задовільно»;

«незадовільно» - якщо один з показників виводки службових собак не відповідає вимогам оцінки «задовільно».

9. За результатами проведення виводки службових собак складається акт, у якому фіксуються всі вказівки і зауваження перевіряючих осіб. Акт виводки службових собак кінологічного підрозділу затверджується командиром військової частини (додаток 21).

4.4 Перевезення службових собак.

1. Перевезення службових собак до місця несення служби та назад здійснюється транспортним засобом.

2. При перевезенні службових собак вантажним транспортним засобом до місця служби посадка і висадка службових собак здійснюються за необхідності за допомогою кінолога, щоб собака не травмувалася.

3. Транспортний засіб має бути справним та чистим, у кузові не повинно бути предметів, які можуть травмувати собак.

4. Під час тривалого перевезення собак транспортним засобом через 3-4 години робляться зупинки для вигулювання, відпочинку, годування та напування собак.

5. Під час перевезення службових собак транспортним засобом вони повинні утримуватися на короткому повідку і бути в наморднику.

6. Залізничним та автомобільним транспортом службові собаки перевозяться згідно з чинним законодавством України.

7. При перевезенні службових собак залізничним чи автомобільним транспортом кінолог повинен мати ветеринарні документи (ветеринарно-санітарний паспорт, ветеринарне свідоцтво) на тварин, які підлягають перевезенню, що додаються до перевізного документа і підтверджують можливість здійснення перевезення.

8. Перед перевезенням службового собаки слід його ретельно вичесати та вигуляти.

9. Якщо перевезення службових собак триває понад 12 годин, кінолог повинен мати посуд для годування і напування собаки та бути забезпеченим на період перевезення питною водою і необхідною кількістю продуктів для годування.

10. Після тривалого перевезення службового собаки на його відпочинок надається не менше 12 годин.

11. У разі втечі службового собаки подається заява до найближчого органу внутрішніх справ із зазначенням його клички і прикмет, а також адреси військової частини та проводиться службове розслідування.

4.5 Ветеринарне забезпечення.

1. Проведення профілактичної та лікувальної роботи, безпосередній контроль за дотриманням правил збереження, утримання, годування службових собак і виконанням санітарних заходів покладаються на спеціалістів ветеринарної медицини.

2. У разі відсутності в підрозділі посади спеціаліста ветеринарної медицини до ветеринарного обслуговування службових собак залучаються в установленому законодавством порядку ветеринарні установи на місцях.

3. Робота спеціаліста ветеринарної медицини здійснюється згідно з планами проведення протиєпізоотичних та основних ветеринарно-санітарних заходів (додаток 22), що складаються на рік, квартал.

4. Профілактичні і протиєпізоотичні заходи:
щоденний огляд собак, що перебувають в кінологічному підрозділі;
профілактична вакцинація собак;
карантинні заходи;
дезінфекція;
дегельмінтизація;
дезінсекція;
дезакаризація;
дератизація;
виявлення хворих собак;

участь у проведенні виводки службових собак.

5. Під час щоденного огляду службових собак звертається увага на їх загальний стан, угодованість, шерстний покрив, одночасно контролюється ветеринарно-санітарний стан місць розміщення та прилеглої території.

6. Карантинні заходи проводяться протягом 21 доби відносно собак, які прибули до підрозділу та передбачають ізольоване утримання і щоденний ветеринарний огляд собак з термометрією. У зазначений вище період на території спеціальних навчальних підрозділів з дозволу спеціаліста ветеринарної медицини допускається проведення занять із собаками. Собака з ознаками заразної хвороби негайно поміщається в ізолятор, а місце, де він знаходився, невідкладно піддається дезінфекції. Про встановлення інфекційної хвороби у собак спеціаліст ветеринарної медицини негайно повідомляє начальника підрозділу та головного ветеринарного лікаря міста (району). Спеціаліст ветеринарної медицини розробляє план ліквідації інфекційного захворювання відповідно до вимог ветеринарного законодавства.

7. Профілактична вакцинація службових собак здійснюється з метою утворення в них імунітету до основних інфекційних захворювань. Вакцинація поголів'я собак проводиться згідно з планом ветеринарно-санітарних заходів.

8. У разі захворювання службового собаки кінолог, за яким він закріплений, негайно доставляє його до спеціаліста ветеринарної медицини. Хворого собаку звільняють від несення бойової служби (дресирування) і надають йому кваліфіковану ветеринарну допомогу, у разі підозри на заразне захворювання - ізолюють. Годування хворих собак проводиться за вказівкою спеціаліста ветеринарної медицини.

9. Про проведення профілактичних заходів (дезінфекція, дезінсекція, дезакаризація, дегельмінтизація, дератизація, вакцинація собак) робиться запис у журналі обліку протиепізоотичних та інших ветеринарно-санітарних заходів (додаток 23). Також у містечках утримання службових собак та розплідниках спеціалістами ветеринарної медицини ведуться журнал реєстрації хворих службових собак (додаток 24) та ветеринарні паспорти.

10. Для проведення протиепізоотичних заходів на допомогу спеціалістам ветеринарної медицини командир підрозділу виділяє необхідну кількість військовослужбовців з числа кінологів.

11. З метою надання першої ветеринарної допомоги хворим собакам, а також з метою уникнення зараження людини, кінолог повинен знати основні хвороби собак (додаток 25).

РОЗДІЛ 5. НАВЧАННЯ КІНОЛОГІВ, ВИМОГИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ СЛУЖБОВИХ СОБАК В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.

5.1 Програма підготовки та тренувань службових собак в Національній гвардії України.

Програма підготовки та тренувань службових собак затверджена Наказом командувача Національної гвардії України № 116 від 25 лютого 2016 року «Програма підготовки та тренувань службових собак у Національній гвардії України».

Навчання кінологів зі службовими собаками в Національній гвардії України є важливою складовою підготовки спеціалістів, які працюють із чотирилапими напарниками.

1.1. Ця Програма визначає порядок підготовки, тренувань та вимоги, які пред'являються до службових собак територіальних управлінь, з'єднань, військових частин (підрозділів), вищих військових навчальних закладів, навчальних військових частин (центрів), баз, закладів та установ Національної гвардії України (далі – військові частини).

У цій Програмі терміни вживаються в наступному значенні:

підготовка службових собак – послідовне направлене привчання собак до виконання в певних умовах різноманітних та складних дій, необхідних для тої чи іншої роботи (служби). Ці дії службова собака здійснює за сигналами (голосовими командами, жестами рук) кінолога;

загальне дресирування – привчання собаки загальній слухняності, підпорядкуванню її поведінки вимогам кінолога. Загальні прийоми дресирування є основою для подальшого спеціального дресирування собак до визначеного виду служби;

спеціальне дресирування – привчання собаки до несення визначеної служби: розшукової, вартової та іншої. Спеціальне дресирування досягається шляхом розвитку вроджених і вироблених у складних умовних рефлексів (навичок). Дресирування службових собак за спеціальними прийомами можна розпочинати лише після того, як у собаки будуть закріплені навички із загального курсу дресирування;

методика дресирування – науково обґрунтована система вироблення в службових собак комплексу навиків, необхідних для використання їх на бойовій службі;

техніка дресирування – способи впливу на службових собак відповідними подразниками при виробленні конкретних умовних рефлексів;

тренування – комплекс систематичних вправ, які відпрацьовуються з метою вдосконалення, розвитку та закріплення в собаки умовних рефлексів (навичок), які були вироблені в процесі дресирування та пристосовані до конкретних умов служби.

5.2 Основні вимоги до підготовки службових собак.

Основна мета підготовки службових собак – добитися чіткого виконання команд кінолога в потрібному для служби напрямку.

Підготовка службових собак складається із загального та спеціального дресирування, теорії, методики та техніки дресирування, тренувань.

Курс загального дресирування (загальна керованість, слухняність) передбачає:

установлення контакту кінолога із собакою, привчання собаки до клички, нашійника, повідка, намордника, шлеї нагрудної;

вироблення в собаки навиків переходу у вільний стан (гуляти), підходу до кінолога, рухатися поруч, сидіти, лежати, стояти на місці, повзти, виклику голосу, апортування предметів, припинення небажаних дій, подолання смуги перешкод, привчання собаки до занять у групі з іншими службовими собаками;

вироблення навичок спокійного ставлення до пострілів, до звукових та світлових подразників.

Курс спеціального дресирування передбачає:

привчання собаки до роботи по запаховому сліду, вибірки речі і людини, обшуку місцевості, пошуку стріляних гільз, зброї і набоїв, мін, вибухових речовин тощо;

розвиток активно - захисної реакції, злоби та настороженості до сторонніх осіб;

привчання до захисту кінолога, до затримання та конвоювання злочинця, а також до охорони його на місці;

привчання до беззвучного оповіщення кінолога про наближення сторонньої людини;

відмови від знайденої їжі або їжі, яку пропонують сторонні особи, тощо.

Дресирування і тренування службових собак за всіма напрямками службового використання здійснюється з урахуванням рекомендацій, викладених у навчальних і методичних посібниках МВС та Національної гвардії України.

У процесі дресирування собаки кінолог зобов'язаний добитися від нього безвідмовного виконання необхідних дій у самих різних умовах навколишнього середовища. Це досягається умілим застосуванням заходів примусу, заохочення та заборони.

Заходами примусу називається сукупність механічних і больових дій кінолога, що примушують собаку здійснювати певні дії, виконання яких він затримував (не виконував або виконував неправильно).

Заохоченням називається сукупність дій кінолога, направлених на закріплення в собаки бажаних для кінолога дій. Для заохочення використовуються ласощі, поглажування і вигукування “Добре”.

Заборона називається сукупність дій кінолога, направлених на припинення собакою небажаних дій. При тренуванні (дресируванні)

застосовуються сильні механічні подразники (ривки повідком тощо) у поєднанні з командою “Фу”, “Не можна”.

Зловживати примусом та заборорою не слід, оскільки вони викликають у більшості собак пригноблений стан, боязнь, недовірливість до кінолога.

Для дресирування і тренування службових собак дозволяється використовувати запахові зразки вибухонебезпечних речовин та боеприпасів.

Порядок отримання, кількість, зберігання, використання, списання та правила поводження з вибухонебезпечними предметами, які використовуються при дресируванні і тренуванні службових собак, здійснюється згідно з правилами безпеки при проведенні вибухових робіт.

Для дресирування розшукових (з пошуку мін та вибухових пристроїв, речовин) собак, крім загального спеціального спорядження, додатково слід використовувати засоби інженерного озброєння, зокрема: повідки довгі дресирувальні; шлеї нагрудні; щупи міно пошукові; прапорці червоного кольору з літерою "М"; макети зарядів вибухових речовин у відкритому вигляді та оболонках із різних матеріалів; стимулятори вибухових речовин; пакети вибухові; електрозапалювачі піротехнічні.

Для дресирування розшукових (з пошуку зброї та набоїв) собак, крім загального спеціального спорядження, додатково слід використовувати стрілецьку зброю, яка є на озброєні Національної гвардії України, холості та відстріляні гільзи з дотриманням заходів безпеки при поводженні з ними.

Вік собак, які направляються для підготовки в навчальні заклади, повинен бути від 9 місяців до 2 років.

Для проведення практичного навчання кінологів із службовими собаками необхідно забезпечити кінологічні підрозділи з підготовки кінологів макетами легкових та вантажних автомобілів, автобусів; сумками, валізами; одорологічними дошками, укріттями тощо.

Розшукові собаки повинні:

чітко і безвідмовно виконувати команди кінолога із загального та спеціального курсу дресирування;

активно проробляти складні за формою сліди, прокладені на різній місцевості, у різний час доби, за будь-якої погоди, через стежки, дороги і малонаселені пункти, давністю не менше 1 години і довжиною не менше 3 км;

знаходити слід з обшуку місцевості або по запаху речі;

знаходити на сліду залишені помічником предмети та своєю поведінкою вказати на знаходження кінологу (сідати, лягати, підносити, обгавкувати тощо);

вибирати людину по запаху її сліду або речі з групи 6-8 осіб, а також чужу річ із 6-8 різних за формою і розмірами предметів;

обшукувати ділянки місцевості розміром 100x100 м, нежитлові приміщення, транспортні засоби і знаходити схованих людей, розкидані, закриті і підвішені речі;

спокійно і насторожливо конвоювати одну людину або групу осіб та активно затримувати порушника;

охороняти спокійно людину і активно захищати кінолога при нападі на нього;

спокійно відноситися до пострілів вдень і вночі;

не брати їжу, знайдену на землі, та їжу, яку дають сторонні особи.

Розшукові (патрульні) собаки повинні:

чітко і безвідмовно виконувати команди кінолога із загального та спеціального курсу дресирування;

активно проробляти сліди, прокладені на різній місцевості, у різний час доби, давністю сліду не менше 1 години і довжиною не менше 2 км;

знаходити слід з обшуку місцевості або по запаху речі;

знаходити на сліду залишені помічником предмети та своєю поведінкою вказати на знаходження кінологу (сідати, лягати, підносити, обгавкувати тощо);

вибирати людину по запаху її сліду або речі із групи 6-8 осіб, а також чужу річ із 6-8 різних за формою і розмірами предметів;

обшукувати ділянки місцевості розміром 100 x 100 м, нежитлові приміщення, транспортні засоби і знаходити схованих людей, розкидані, закриті і висячі речі;

спокійно та насторожено конвоювати одну людину або групу осіб і активно затримувати порушника;

охороняти спокійно людину і активно захищати кінолога при нападі на нього;

спокійно відноситися до пострілів удень і вночі;

не брати їжу, знайдену на землі, та їжу, яку дають сторонні особи.

Розшукові (з пошуку вибухових речовин, мін та вибухових пристроїв) собаки повинні:

чітко і безвідмовно виконувати команди кінолога із загального курсу дресирування;

по команді кінолога “Шукай” і по жесту енергійно відходити і безвідмовно вести активний пошук вибухових пристроїв, речовин у вказаному напрямі, рухаючись на подовженому повідку або без нього. Для добре підготовлених собак при пошуку вибухових пристроїв, речовин допускається робота у вільному пошуку (без повідка), але під контролем кінолога;

безпомилково виявляти вибухові пристрої, речовини;

позначати виявлені вибухові пристрої, речовини одноманітною посадкою або укладанням біля них на відстані не більше одного метра і не сходити з місця до команди кінолога;

не відволікатися на різні сторонні подразники;

не розгрібати лапою замаскований вибуховий пристрій, речовину шар ґрунту (снігу, трави тощо);

у разі виявлення предмета пошуку службовий собака в жодному разі не повинен позначати їх шкрябанням, брати зубами, рити та позначати голосом;

байдуже відноситися до світло-шумових подразників;

безперервно протягом не менше 30-40 хвилин здійснювати пошук і після короткого 15-20-хвилинного відпочинку знову продовжувати пошук.

Тренування розшукових собак (з пошуку мін та вибухових пристроїв, вибухових речовин, а також втягнути собаку в тривалу роботу.

Розшукові (з пошуку зброї та набоїв) собаки повинні:

чітко і безвідмовно виконувати команди кінолога із загального курсу дресирування;

за командою кінолога здійснювати активний та ефективний пошук на вказаній ділянці, здійснювати обшук приміщень, транспортних засобів, поклажі та інших об'єктів;

за комплексним запахом безпомилково визначати предмет пошуку у землі, на людині, а також заховані в транспортних засобах, приміщеннях і поклажі;

безконтактно виявляти та позначати предмет пошуку їх сигнальною позою (сідає або лягає) на відстані не більше 0,5 м та не робити хибних позначень;

зберігати сигнальне положення після виявлення предмета пошуку до команди кінолога;

у разі виявлення предмета пошуку службовий собака в жодному разі не повинен позначати їх шкрябанням, брати зубами, рити та позначати голосом;

безперервно протягом не менше 30-40 хвилин здійснювати пошук і після короткого 15-20-хвилинного відпочинку знову продовжувати пошук.

Вартові собаки повинні:

чітко і безвідмовно виконувати команди кінолога із загального та спеціального курсу дресирування;

насторожено нести службу на блокпостах, постах глухої прив'язі та на посту вільного обвартування, подавати сигнал сильним гавканням при наближенні сторонніх осіб, а також шарудіннях, які відбуваються на відстані не менше 40 м;

бути злими, сміливими, не брати їжу, знайдену на землі, та їжу, яку дають сторонні особи, затримувати порушника, не боятися пострілів;

Регулярне тренування варткових собак необхідне для закріплення навиків, прищеплених їм у процесі дресирування, а також для їх удосконалення і привчання до практичних умов роботи.

5.3 Планування та основні правила тренувань службових собак в кінологічних підрозділах.

Тренування службових собак у підрозділах організовується і проводиться за планом, який розроблено штабом (військової частини).

До плану тренувань включаються конкретні завдання з удосконалення практичних навичок із загального та спеціального курсу дресирування розшукових, варткових та спеціальних собак.

Начальники штабів підрозділів (командири підрозділів), керуючись планом тренувань одержаним зі штабу військової частини, складають графіки тренувань службових собак на місяць, враховуючи службове навантаження на

кінолога і рівень підготовленості кожного службового собаки, який закріплений за ним (додаток 26).

Дозволяється тренування (дресирування) службових собак у кінологічних підрозділах проводити кінологами індивідуально відповідно до графіка тренувань (додаток 27).

Облік занять з тренування службових собак ведеться в щоденниках обліку тренувань службового собаки.

Для проведення занять з тренування службових собак командири підрозділів призначають помічників із числа військовослужбовців інших підрозділів і записують їх у встановленому порядку в книзі бойової служби. Перед заняттями ці військовослужбовці проходять інструктаж із заходів безпеки під особистий підпис в журналі інструктажу по мірам безпеки і забезпечуються дресирувальними костюмами або брезентовими плащами, рукавами тощо.

Сліди, прокладені за завданням самого кінолога, тобто відомі йому, повинні прокладатися при введенні ускладнень та при довгих перервах у тренуванні (дресируванні).

Для вироблення в собак чіткої диференціації запаху, який розшукується, їх тренують на перехрещених слідах, прокладених різними людьми.

Тренування (дресирування) службових собак у зимовий період проводиться на слідах, прокладених по стежках, дорогах та в населених пунктах.

Тренування (дресирування) нюху при низьких температурах повітря -20°C виробляється шляхом проведення систематичного вибору речей людини, відпрацювання слідів невеликої довжини, а також обшуку транспортних засобів і нежитлових приміщень.

З настанням весни службові собаки переводяться на посилені тренування. При прокладанні слідів вводяться різні пристосування, якими користуються підсудні (засуджені, особи, які розшукуються) під час втечі.

При тренуванні (дресируванні) собак для обшуку місцевості, приміщень та транспортних засобів використовуються ділянки місцевості, нежитлові приміщення, підвали. Підземні комунікації, навантажені вагони і автомашини, а також виробничі об'єкти, коли на них не проводяться роботи.

Удосконалення в собак навичок загального дресирування проводиться паралельно з виробленням навичок спеціального дресирування. Під час проведення занять з прийомів загального дресирування необхідно добиватися від собаки чіткості, швидкості і безвідмовного їх виконання.

Практичні заняття з удосконалення у вартових собак навичок несення служби проводяться в будь-який час доби як на діючих, так і на навчальних постах.

Тренування вартових собак з відмовлення від їжі, затримання втікаючого фігуранта, спокійного відношення до пострілів проводиться в комплексі з виробленням навичок настороженого несення служби на діючих і навчальних постах.

Натренованість службових собак перевіряється за нормативами командирами кінологічних підрозділів щомісячно, штабами з'єднань, військових частин (підрозділів,) навчальних військових частинах (центрів), баз та установ – щоквартально, штабами територіальних управлінь – один раз на рік (додаток 28).

Щоквартально натренованість службових собак перевіряється комісійно, результати тестування затверджуються актом (додаток 29), який складається в трьох примірниках: 1-й примірник – до справи кінологічної служби військової частини, 2-й примірник – для начальника кінологічного підрозділу, 3-й примірник (завірений) надсилається до штабу Головного управління Національної гвардії України до 10 числа кожного наступного кварталу.

Контроль за підготовкою та тренуванням службових собак у кінологічних підрозділах здійснюється начальником кінологічної служби, офіцерами штабу, командирами підрозділів військових частин.

5.4 Порядок перевірки робочих якостей у службових собак, які відбираються на навчання для отримання професійної кваліфікації за усіма напрямками підготовки до кінологічного навчального центру, Навчального центру імені Василя Вишиваного Національної гвардії України.

5.4.1. Оцінка соціальної адаптованості.

Перевірка прив'язаності собаки до кінолога та контакту із кінологом.

Кінолог із собакою, яка знаходиться на повіді, підходить до перевіряючого, здійснює доповідь про готовність до тестування, вітається з ним рукостисканням. Перевіряючий приймає доповідь, вітається з кінологом та погладжує собаку, оглядає її зі всіх сторін, в тому числі і пащу.

У випадку збудження собаки кінолог повинен надійно зафіксувати її для можливості проведення вказаних маніпуляцій.

Після цього, кінолог передає повідок перевіряючому або його асистенту, надягає на собаку намордник і сам відходить на відстань 30 м, повертається обличчям до собаки та після витримки 10 с підзиває її.

Вправа зараховується, якщо собака уважно та спокійно спостерігає віддалення дресировальника, за сигналом підходить до нього та не знімає намордник.

Вправа не зараховується та собаку знімають з тестування, якщо собака не відслідковує кінолога, постійно намагається зняти намордник, демонструє неконтрольовану поведінку, справляє природні потреби, за підзивом не підходить до кінолога.

Перевірка відношення собаки до умов сучасного міста.

Загальна інформація. Організаторам тестування потрібно створити міські умови в яких буде відображено рух пішоходів, велосипедистів (або на самокаті), людей які можуть використовувати парасольки, великі сумки. Також,

повинен бути відображений майданчик, де грають з м'ячем. Неподалік повинні бути не менше двох заведених авто. У той же час на майданчику повинні знаходитись люди з собаками чи іншими тваринами.

Порядок проведення тестування. Зустріч з групою людей. За сигналом перевіряючого кінолог з собакою на повідку рухаються тротуаром, де зустрічаються з людьми в цивільному одязі, які рухаються пішком чи на велосипедах, з валізами та парасольками. Далі на шляху є група з 4-8 людей, які створюють натовп але вони доброзичливі, проводять рукостискання та розмовляють з кінологом. Собака не повинен реагувати (активно чи пасивно) на людей та транспорт.

Зустріч зі спортсменами. Кінолог з собакою на повідку повинен рухатись через майданчик на якому імітується гра в футбол, бадмінтон, теніс та інше. Собака при потребі повинна бути керованою та не проявляти активно-захисної реакції поведінки.

Зустріч з велосипедистом. Велосипедист випереджає кінолога з собакою та подає звуковий сигнал. Після відділення розвертається та виконує ті ж самі дії назустріч.

Зустріч з транспортом. Кінолог з собакою проходить декілька машин, де одна із них буде заведеною, а в другій буде знаходитись водій з яким кінологу треба розпочати діалог, під час якого водій здійснює відкривання й закривання дверей. Собака повинна залишатись нейтральною по відношенню до машини і шуму транспорту.

Зустріч з іншими собаками. На шляху руху кінолога з собакою прив'язується інша собака (або знаходиться в контейнері). Кінолог повинен пройти повз, зупинитися та діяти за вказівками перевіряючого.

5.4.2 Перевірка інстинкту здобуття.

Апортування видимого предмета.

За командою перевіряючого, кінолог із собакою, яка знаходиться без поводів, займає визначене місце. Кінолог розпочинає гру, розігрує собаку апортувальним предметом та кидає його на відстань 10-15 м від собаки в полі його зору та одночасно подає команду «Апорт».

Вправа зараховується, якщо собака самостійно біжить та хапає апортувальний предмет та повертається до кінолога.

Вправа не зараховується, якщо собака проявляє байдужість, не зацікавленість в апортувальному предметі, справляє природні потреби.

Апортування предмета з його подальшим переміщенням.

За командою перевіряючого, кінолог із собакою, яка знаходиться без поводів, займає визначене місце. Кінолог розпочинає гру, розігрує собаку апортувальним предметом, притримуючи собаку за нашийник, відкидає апортувальний предмет на відстань 10-15 м, закриває очі собаки. Помічник в цей момент відкидає апортувальний предмет в іншу сторону на відстань 5-10 м.

Після цього кінолог, командою «Апорт» відправляє собаку на пошук апортувального предмета.

Вправа зараховується, якщо собака зацікавлено та самостійно, без сторонньої допомоги, здійснив пошук та виявив апортувальний предмет та повернувся до кінолога.

Вправа не зараховується, якщо собака проявляє байдужість, не зацікавленість в пошуку та виявленні апортувального предмета, справляє природні потреби.

5.4.3 Апортування предмета з будівель різного типу (жилих чи нежилих).

За командою перевіряючого, кінолог із собакою, що знаходиться на визначеному місці починає гру з предметом і кидає його помічнику. Помічник кидає предмет в будівлю, а кінолог подає команду «Апорт» та відпускає собаку у приміщення. В цей час у приміщенні мають перебувати дві людини, які нейтральні до собаки та відіграють роль слабого відволікаючого подразника (розмовляють між собою тощо).

Вправа зараховується, якщо собака зацікавлено та самостійно, без сторонньої допомоги, не проявляючи надмірної реакції до сторонніх осіб здійснив пошук та виявив апортувальний предмет і повернувся з ним до кінолога.

Вправа не зараховується, якщо собака проявляє байдужість, не зацікавленість в пошуку та виявленні апортувального предмета, проявляє активно-оборонну реакцію до людей.

5.4.4 Перевірка наявності активно-оборонної реакції та хватки на дресирувальник валик (рукав) (для розшукових, розшукових (патрульних)).

Для перевірки наявності активно-оборонної реакції та хватки на дресирувальник валик (рукав) у собаки, перевіряючий підбирає ділянку місцевості, розподіляє обов'язки між учасниками, ставить перед ними завдання та інструктує їх по порядку та послідовності дій. Перевіряючий розташовується в такому місці, звідки можна спостерігати за діями помічника та кінолога.

Кінолог зайнявши визначене місце, послаблює короткий поводок так, щоб собака була попереду кінолога та могла вільно рухатися. Помічник знаходиться в 1-3 м від собаки із хлистом та дресирувальник валиком (рукавом) в руках.

За командою перевіряючого, помічник починає зацікавлювати собаку своїми діями, мотивувати її, проявляти жестами та голосом загрозливу поведінку.

Вправа зараховується, якщо собака проявляє активно-оборонну реакцію, діє впевнено, самостійно, здійснює міцний, чіткий укус на валик або

рукав, впевнено тримає валик або рукав та веде боротьбу із помічником на протязі 15-20 с.

Вправа не зараховується та собака знімається з тестування, якщо собака проявляє страх, боягузтво, не впевненість, ховається за кінологом, намагається втекти з місця тестування, не здійснює хватку на дресирувальний валик або рукав, не веде довготривалу боротьбу із помічником, відволікається на сторонні подразники, дії помічника. Проявляє агресію до кінолога. Справляє природні потреби.

5.4.5 Перевірка реакції собаки на автомобільні транспортні засоби.

За командою перевіряючого, кінолог із собакою, яка знаходиться без повідка, займає визначене місце. Кінолог розпочинає гру, розігрує собаку та закидає апортувальний предмет в автомобіль, подає команду «Апорт», відпускає собаку. Коли собака самостійно знайде в автомобіль, кінолог може зайти в авто та продовжувати гру із собакою. Кінолог із собакою знаходиться в ТЗ до команди перевіряючого. Автомобіль при цьому має бути заведений.

Вправа зараховується, якщо собака самостійно біжить в ТЗ, проявляє зацікавленість до пошуку апортувального предмета, продовжує гру з кінологом.

Вправа не зараховується, якщо собака проявляє виражений страх, боязнь, не впевненість, тривалу орієнтувальну реакцію, проявляє надмірну не контрольовану агресію, не реагує на команди кінолога.

5.4.6 Перевірка реакції собаки на постріли.

Перевірка реакції на звуковий подразник. За командою перевіряючого, кінолог із собакою, яка знаходиться на вільному (провислому) повідку, займає визначене місце. Помічник, знаходиться на відстані 50-100 м від кінолога із собакою.

За командою перевіряючого, помічник виконує два постріли із стартового пістолету, з інтервалом у 10-15 с.

Перевірка стресостійкості та наявності харчової реакції поведінки при звукових подразниках. Після проведення вищевказаних дій собаці дається миска з кормом, а помічник виконує ще два постріли.

Вправа зараховується, якщо собака залишається байдужою до пострілів, діє впевнено, продовжує їсти, припиняє їсти але залишається на місці. Дозволяється короткочасна орієнтувальна реакція (сприйнятливість).

Вправа не зараховується та собаку знімають із тестування, якщо собака проявляє виражений страх, боязнь, не впевненість, тривалу орієнтувальну реакцію, проявляє надмірну не контрольовану агресію та не реагує на команди кінолога, припиняє їсти та проявляє бажання залишити місце тестування.

РОЗДІЛ 6. ВИКОРИСТАННЯ, ЗАСТОСУВАННЯ КІНОЛОГІВ ЗІ СЛУЖБОВИМИ СОБАКАМИ В СЛУЖБОВО-БОЙОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.

6.1 Загальні положення.

При виконанні завдань дозволяється використовувати на бойовій службі службових собак, які пройшли відповідний курс дресирування, комісійно визнані придатними для службового використання і перебувають у штаті кінологічних підрозділів.

Забороняється використовувати кінологів для виконання службово-бойових завдань без службових собак. З особовим складом кінологів, який не задіяний на службі, проводяться заняття з дресирування закріплених службових собак та здійснюються заходи щодо покращення умов збереження службових собак у містечках їх утримання, розплідниках.

Кінолог під час виконання завдань бойової служби повинен мати:

сумку кінолога;

завірену копію ветеринарного паспорта на службового собаку;

флягу з водою для напування закріпленої службової собаки (в літній період);

поводки довгий та короткий, нашийник, намордник, шлею (за необхідності).

У сумці кінолога обов'язково мають бути:

акт про використання (застосування) службової собаки (додаток 30);

кишеньковий ліхтарик;

ватно-марлевий тампон для забору запаху сліду (7 штук);

пінцет або одноразові рукавички;

поліетиленові пакети для утримання ватно-марлевого тампона та знайдених речей порушників, які можуть бути підсилювачем запаху для собаки (7 штук);

індивідуальний пакет (індивідуально-перев'язувальний пакет);

зошит та ручка (блокнот, олівець);

прилад для вивчення сліду та слідової доріжки (лінійка 20 см).

6.2 Підготовка службової собаки до виконання службово-бойових завдань.

У день заступання на службу кінолог проводить підготовку службової собаки.

Основним завданням кінолога в цей період є перевірка придатності закріпленої службової собаки до виконання завдань служби, що включає таке:

оцінювання загального стану здоров'я собаки;

огляд собаки перед службою (оглядають очі, вуха, ротову порожнину, стан лап);

отримання та огляд спеціального спорядження, сумки кінолога; ретельне вигулювання собаки, яке повинно тривати не менше 30 хвилин; проведення чищення службового собаки. Шерсть розчісується гребінцем та щіткою, протирається вологою суконкою. Вуха, очі протираються ватою або чистою ганчіркою;

перевірка натренованості службового собаки із загального та спеціального курсу дресирування проводиться начальником кінологічної служби, у разі його відсутності - особою, що його заміщує.

Після переліченого вище кінолог із собакою вибуває для проведення інструктажу в складі варті (військового наряду).

Після повернення зі служби в підрозділ кінолог оглядає, годує, напуває та надає собаці відпочинок, проводить огляд спорядження та приладів для собак.

Застосування службових собак здійснюється відповідно до законодавства України.

Забороняється залучати кінолога на службу з незакріпленим службовим собакою.

6.3 Використання кінологів з службовими собаками під час несення служби з охорони важливих державних об'єктів.

До складу варті з охорони важливих державних об'єктів призначається помічник начальника варті - кінолог із закріпленим службовим собакою.

У складі варті з охорони важливих державних об'єктів помічник начальника варті - кінолог призначається для:

посилення охорони об'єкта, забезпечення використання вартових собак на периметрі об'єкта;

перевірки несення служби чатовими та стану контрольної слідової смуги; перевірки підземних комунікацій, які прилягають до об'єкта, що охороняється;

своєчасного виявлення слідів порушників заборонених зон;

переслідування та затримання по слідах порушників заборонених зон.

За вказівкою начальника варті він висувається на огляд контрольної слідової смуги і місцевості, яка прилягає до об'єкта, а також діє в складі тривожної групи варті при спробі порушників проникнути на територію (з території) об'єкта, що охороняється, або здійснити крадіжку.

Стежка помічника начальника варті - кінолога повинна бути розчищеною від чагарнику, високої рослинності та інших предметів, що ускладнюють рух, а через заболочені місця, струмки і яри влаштовуються настили чи перехідні

містки. Смуга розчищення для обладнання стежки повинна бути завширшки не менше 1 м. Рух інших видів нарядів цією стежкою забороняється.

Якщо під час проведення огляду забороненої зони об'єкта або місцевості, яка прилягає до нього, службовий собака своєю поведінкою вказує на наявність сліду або перебування у забороненій зоні (наближення до забороненої зони) сторонніх осіб, помічник начальника варти - кінолог доповідає про це начальникові варти і діє згідно з бойовим розрахунком.

Основним завданням помічника начальника варти - кінолога є своєчасне виявлення ознак сліду порушників заборонених зон та затримання осіб, які роблять спробу проникнення на об'єкт, що охороняється, а під час ускладнення обстановки він діє за бойовим розрахунком варти в складі тривожної групи.

Під час зміни варт помічником начальника варти - кінологом разом з кінологом, який заступає, перевіряється стан контрольної слідової смуги і місцевість, яка прилягає до об'єкта, також пости вартових собак та стан утримання собаки у вольєрі. Про результати перевірки здійснюється доповідь начальникові варти.

Завдання бойової служби кінолог виконує шляхом патрулювання стежкою кінолога, за її відсутності - стежкою наряду.

ІНСТРУКЦІЯ **помічнику начальника варти – кінологу варти**

Помічник начальника варти – кінолог варти підлеглий начальникові варти та його помічникові й виконує лише їхні накази та розпорядження. Забезпечує виявлення слідів на КСС, результативність застосування собаки по слідах порушника, результати догляду транспортних засобів на КПП, а також повне та чітке виконання обов'язків вожатими вартових собак, які входять до складу варти.

Помічник начальника варти – кінолог варти повинен:

знати завдання варти, обов'язки інших спеціалістів службових собак, які входять до складу варти, вразливі місця в охороні об'єкта і прилеглу до нього місцевість;

знати хитрощі, які застосовуються порушниками під час проникнення на об'єкт (з об'єкта), що охороняється, способи розпізнавання слідів, тактичні прийоми щодо застосування службових собак у варті;

не менше двох разів на добу (перед настанням темряви та зранку) перевіряти КСС або місцевість із зовнішнього боку забороненої зони, рухаючись по стежці інструктора службових собак;

точно знати розташування та стан постів вартових собак, керувати розміщенням собак на пости та перевіряти їх поведінку;

бути готовим до дій у складі тривожної групи, за вказівкою начальника варти виходити до місця спрацювання сигналізації або місця виявлення ознак порушення забороненої зони;

у разі виявлення ознак порушення забороненої зони за вказівкою начальника варти застосувати службового собаку для розшукування слідів порушників та їх затримання;

виконувати всі правила догляду, утримання та годування службових собак, які перебувають у варті.

Помічнику начальника варти – кінологу варти дозволяється відпочивати з дозволу начальника варти не більше 6 годин на добу.

6.4 Використання кінологів та службових собак під час виконання службово-бойових завдань у вартах з конвоювання.

ІНСТРУКЦІЯ

помічнику начальника варти – кінологу варти

Помічник начальника варти - кінолог призначається із числа кінологів, підпорядковується начальникові варти і відповідає за використання собак для затримання осіб, які втекли з-під варти, та виявлення слідів утечі.

Забороняється призначення до складу варт кінологів без службових собак.

Під час конвоювання осіб, узятих під варту, засуджених до позбавлення волі, від спеціальних автомобілів до залів суду та назад, проведення обміну на залізничних станціях, комендантсько-диспетчерських пунктах та інших встановлених законодавством обмінних пунктах, службовий собака використовується без намордника, а під час руху разом з особовим складом варти в транспортних засобах - у наморднику.

Помічник начальника варти - кінолог зобов'язаний:

знати завдання варти, уразливі місця під час охорони осіб, узятих під варту, засуджених до позбавлення волі, на всіх етапах їх конвоювання (пішим порядком, у спеціальному автомобілі, на обмінному пункті та пункті пропуску на державному кордоні);

службу виконувати лише із закріпленим службовим собакою;

знати хитрощі, які застосовують для приховання слідів злочину, способи їх розпізнавання, прийоми й тактику дій при використанні службових собак;

перекривати шляхи втечі обвинувачених (підсудних), засуджених;

під час конвоювання, висадки (посадки) осіб, узятих під варту, засуджених до позбавлення волі, разом із службовим собакою зайняти місце, визначене планом охорони для перекриття напрямку для скоєння втечі;

не допускати наближення сторонніх осіб до лінії охорони, яка визначена у плані охорони;

вести безперервний нагляд за поведінкою осіб, узятих під варту, засуджених до позбавлення волі, з метою недопущення їх втечі;

при виникненні ситуацій, що ускладнюють оперативну обстановку, та під час надзвичайних обставин (подій) діяти в складі групи посилення (резервної групи);

виконувати правила утримання та догляду за службовим собакою.

У варту при конвоюванні на обмінному пункті призначається помічник начальника варту - кінолог із службовим собакою для посилення варту та переслідування засуджених, які втекли з-під варту. Він зобов'язаний точно знати своє місце і порядок несення бойової служби на всіх етапах, а також дії згідно з бойовим розрахунком.

При конвоюванні засуджених на обмінний пункт і назад кінолог із собакою розміщується на автомобілі основної або тимчасової варту (у зимовий період необхідно мати підстилку для собаки).

На обмінному пункті кінолог із собакою розташовується на місці, передбаченому планом охорони, де йому і службовому собаці видно пересування спецконтингенту, і знаходиться в готовності до негайних дій щодо застосування службового собаки при спробі осіб, які конвоюються, вчинити втечу (напад).

У всіх випадках втечі засуджених кінолог із собакою за розпорядженням начальника варту в складі групи переслідування переходить до переслідування осіб, що здійснили втечу.

Для виконання обов'язків у судовій варті кінолог призначається помічником начальника варту - кінологом, він залучається для конвоювання осіб, узятих під варту, від вартового приміщення до залів судових засідань та у зворотному напрямку (за необхідності виведення до туалету). При забезпеченні особливо важливих (резонансних) процесів кінолог із службовим собакою знаходиться у залі судових засідань або приміщенні, де перебуває група посилення. Після конвоювання осіб, узятих під варту (засуджених), до залів судових засідань кінолог із службовим собакою повертається до вартового приміщення.

У суді службовий собака розміщується у вартовому приміщенні та/або вартовому дворику судової установи в спеціально відведеному для цього місці. Місце утримання собаки повинно бути ізольоване від сторонніх осіб і забезпечувати правила утримання службових собак. Тимчасове місце для утримання службового собаки обладнується:

будкою (настилом) для службового собаки;

цепом (ланцюгом);

припоном з кільцем для прив'язування службового собаки;

мискою для напування (годування) службового собаки ємністю 2-2,5 л.

За необхідності начальник варту зобов'язаний надавати можливість кінологу вигулювати службового собаку.

При спробі підсудних скоїти втечу або інших осіб здійснити напад на особовий склад варту кінолог діє згідно з бойовим розрахунком.

Усі переміщення особливо небезпечних злочинців у суді здійснюються тільки в супроводі кінолога зі службовим собакою.

За рішенням командира військової частини (підрозділу) у варту з конвоювання в спеціальному автомобілі може призначатися помічник начальника варту - кінолог із службовим собакою для посилення варту і дій у

складі групи переслідування при розшуку і затриманні засуджених, які втекли з-під варти. Порядок та місце (пост) несення служби визначається планом охорони.

При втечі під час руху спеціального автомобіля кінолог із собакою в складі групи переслідування висувається до місця втечі, визначає напрямок сліду засудженого, що втік, і використовує собаку для його переслідування.

У разі пожежі, аварії, стихійного лиха дії кінолога із службовим собакою визначаються планом охорони.

6.5 Використання кінологів та службових собак під час виконання службово-бойових завдань з охорони громадського порядку.

На патрульно-постовій службі службові собаки використовуються з охорони громадської безпеки і порядку в таких випадках:

для захисту громадян і самозахисту від нападу та інших дій, що створюють загрозу життю або здоров'ю;

для припинення масових заворушень і групових порушень громадського порядку;

для відбиття нападу на будівлі, приміщення, споруди і транспортні засоби незалежно від їх належності або звільнення в разі захоплення;

для затримання і доставлення в орган внутрішніх справ або інше службове приміщення осіб, які вчинили правопорушення;

для припинення масового захоплення землі та інших дій, що можуть призвести до зіткнення груп населення, а також діянь, які паралізують роботу транспорту, життєдіяльність населених пунктів, посягань на громадський спокій, життя і здоров'я людей;

для припинення опору військовослужбовцю та іншим особам, які виконують службові або громадські обов'язки з охорони громадської безпеки і порядку, боротьби із злочинністю;

для звільнення заручників.

Під час інструктажу в органах Національної поліції кінологу забороняється залишати службового собаку без нагляду. Кінолог із собакою заходить у приміщення для інструктажу, а де це неможливо, залишається на вулиці. За наявності на інструктажі двох і більше кінологів із собаками службові собаки залишаються у визначеному місці начальником військового наряду під наглядом одного з кінологів, решта проходить у приміщення для інструктажу. При проведенні інструктажу на вулиці кінологи із собаками повинні знаходитися на відстані 2 метрів від останньої шеренги або на лівому фланзі підрозділу.

Кінолог призначається із числа військовослужбовців - кінологів військової частини. Він відповідає за підготовку закріпленого за ним службового собаки, правильне його використання при несенні патрульно-

постової служби.

Забороняється патрулювання зі службовими собаками без намордника у місцях з масовим перебуванням людей, у потягах, а також забороняється передавати собак іншим особам і залишати їх без нагляду під час патрулювання.

При проходженні військовослужбовця-кінолога зі службовим собакою пішки до місця несення служби і назад багатолюдними вулицями, площами, парками собака повинен бути з лівого боку на короткому повідку й у наморднику.

При температурі вище +30 С та нижче -20 С тривалість роботи собак на вулиці не повинна перевищувати 4-х годин.

6.6 Використання вартових собак

Вартові собаки використовуються для посилення охорони об'єктів головним чином у нічний час, а за необхідності - цілодобово. Час виставлення собак на пости, зняття з постів установлюється рішенням командира частини (підрозділу) на охорону об'єкта.

Спеціально обладнана ділянка місцевості, де виставляється вартовий собака для посилення охорони об'єктів, називається постом вартового собаки.

Пости вартових собак повинні знаходитись на такій відстані один від одного, яка забезпечує чутність гавкання.

Залежно від умов і вимог охорони пости вартових собак можна встановлювати суцільною лінією по внутрішньому периметру території об'єкта, що охороняється, а також біля окремих особливо важливих приміщень та на прихованих підступах до об'єкта.

Розстановка вартових собак на пости та зняття їх з постів здійснюються вожатим під керівництвом помічника начальника варти - кінолога, у разі його відсутності - під особистим керівництвом начальника варти.

Вожатий має право вести на пости і з постів одночасно не більше двох собак на коротких повідках і в намордниках.

Перевірка натренованості вартових собак на постах здійснюється тільки під керівництвом помічника начальника варти - кінолога у час, визначений командиром підрозділу. Про час перевірки (тренування) вартових собак обов'язково попереджається особовий склад варти.

До постів вартових собак належать: блок-пост, пост глухої прив'язі, пост вільного обвартування.

6.6.1 Обладнання блок-поста.

Блок-пост розміщується на очищеній від чагарнику, пнів та інших сторонніх предметів смузі місцевості завширшки 5-6 м та обладнується шляхом установки двох стовпів з відтяжками і натягнутим між ними дротом чи тросом.

Стовпи діаметром 22 см і завдовжки 3,0-3,5 м закопуються в землю на глибину 1,0-1,5 м та на відстані 20-80 м один від одного (додаток 31).

Дріт (трос) діаметром 6-8 мм підвішується на стовпах не менше 1,5 м від землі, провис дроту (тросу) не повинен бути більше 0,4-0,5 м.

На дріт чи трос надягається ролик чи два кільця діаметром 8-10 см і перерізом 0,6 см, до ролика чи кільця за допомогою карабіна пристібається ланцюг завдовжки 2,5-3 м. Для того, щоб ланцюг не скручувався під час руху собаки, у його верхньому кінці монтується обертова ланка (вертлюг).

Допускається установка вертлюга додатково на середині ланцюга.

Карабін та ланцюг повинні бути випробувані на розрив силою не менше 150 - 200 кг.

На відстані не менше 3 м від стовпа на дроті (тросі) закріплюються затримки (обмежувачі) блоку, які запобігають ударам собаки об стовпи і закручуванню ланцюга навколо стовпа.

Дріт (трос) кріпиться до стовпів за допомогою натяжних болтів. Натягують дріт (трос) розтяжками і натяжними болтами. Для забезпечення більшої стійкості стовпи закріплюються відтяжками з опорними стовпами.

Територія блок-поста має бути вичищена від дерев, кущів, високої трави та інших предметів, що заважають руху собаки на блоці. На болотисто-багнистих місцях влаштовуються настили з дощок.

У місцях наявності руху автотранспорту в денний час та на деяких інших ділянках допускається кріплення дроту (тросу) на стовпах, закопаних на рівні поверхні землі. Щоб кільце вільно рухалось по дроту (тросу), землю під ним ретельно утрамбовують і вичищають від сторонніх предметів.

Щоб собака міг сховатись від негоди, на блок-посту встановлюють будку, що відкрита з одного боку. Її розміщують посередині блок-поста на відстані 2-2,5 м від троса відкритою стороною в бік, з якого можливий прохід сторонніх осіб через територію поста.

6.6.2 Обладнання поста глухої прив'язі.

Пост для служби собаки на глухій прив'язі обладнується на рівній розчищеній площадці діаметром не менше 7 м (додаток 32).

У центрі майданчика вкопують завглибшки 1-1,5 м стовп заввишки 0,7-1,0 м від рівня землі і діаметром 18-20 см, ґрунт біля стовпа щільно утрамбовують. На верхньому торці стовпа влаштовують спеціальний вертлюг, до якого за допомогою карабіна прикріплюється ланцюг завдовжки 2,5-3 м.

Якщо потребують умови охорони об'єкта, стовп можна вкопати на рівні ґрунту. У цьому випадку в стовп забивають скобу з кільцем, за яке кріпиться ланцюг. Для попередження каліцтва собаки ланцюг глухої прив'язі обладнується амортизатором у вигляді спіральної пружини силою не менше 30 кг.

При розміщенні поста вартового собаки біля дверей складу або іншого приміщення ланцюг можна кріпити до скоби чи кільця, які закріплені на

дверній коробці або в стіні. Майданчик перед дверима повинен бути очищений від сторонніх предметів.

Пост глухої прив'язі обладнується не ближче 5-6 м від стежки наряду. Щоб собака міг сховатися від негоди, на посту встановлюється будка.

6.6.3 Обладнання поста вільного обвартування.

Пост вільного обвартування мусить мати сітчасту або штахетну огорожу заввишки не нижче 2-2,5 м, установлену паралельно паркану (додаток 33).

Довжина поста завширшки 3-4 м для одного собаки не повинна перевищувати 80-100 м, а при закругленнях та вигинах огорожі довжина поста повинна бути зменшена. Нижня частина огорожі заглиблюється в землю на 0,5 м. В огорожі влаштовуються двері, що закриваються на замок.

Вартових собак також можна використовувати на вільному обвартуванні в приміщеннях закритого типу. При виставлянні собаки для вільного обвартування всередині приміщень двері зачиняються, а вікна, які розташовані нижче двох метрів від підлоги, обладнуються ґратами.

На зовнішніх постах вільного обвартування в центрі їх встановлюється будка відкритою стороною в бік, з якого можливий прохід сторонніх осіб через територію поста.

6.6.4 Правила виставлення вартових собак на пости. Утримання постів.

Прибувши до вартового приміщення, вожатий доповідає начальникові варту (помічнику начальника варту - кінологу) про готовність до виставлення вартових собак. Після цього він разом із службовим собакою, якого має виставити на пост, проходить по всій території поста з кінця в кінець, повторюючи команду «Охороняй», і тільки після того залишає собаку на посту. Під час проходу по території поста звертає увагу на цілісність огорожі та обладнання поста. При виявленні несправностей поста вожатий зобов'язаний негайно їх усунути і тільки після цього виставити вартового собаку.

Пости вартових собак, які розташовані в місцях, де після зняття службових собак будуть працювати (ходити) цивільні особи, прибираються негайно, а пости вартових собак, що знаходяться на периметрі об'єктів, які охороняються, прибираються не менше одного разу на тиждень (за необхідності частіше за рішенням командира кінологічного підрозділу).

Територію постів вартових собак необхідно прибирати в парко-господарський день, до прибирання постів залучаються всі кінологи кінологічного підрозділу для більш швидкого виконання робіт.

Під час прибирання поста також проводиться ремонт його обладнання, якщо в цьому є необхідність.

ВИСНОВОК

Службова кінологія відіграє важливу роль у діяльності Національної гвардії України, сприяючи підвищенню ефективності правоохоронних заходів, охорони громадського порядку, протидії злочинності та виконанню бойових (спеціальних) завдань. Використання службових собак значно покращує пошук вибухових речовин, зброї, зниклих осіб та правопорушників.

Розвиток кінологічного напрямку в Національній гвардії України потребує постійного вдосконалення методів дресирування, поліпшення матеріально-технічної бази та підвищення професійної підготовки кінологів. Важливим є також міжнародний обмін досвідом і впровадження передових практик у сфері службової кінології.

Отже, кінологічні підрозділи є невід'ємною складовою правоохоронної системи, що сприяє підвищенню рівня безпеки громадян та ефективності виконання службових завдань.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Інструкції з організації службової кінології в Національній гвардії України : наказ МВС України від 05.08.2014 р. № 772. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1213-14#Text>
2. Про речове забезпечення Національній гвардії України : наказ МВС України від 07.06.2017 р. № 475. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0797-17#Text>
3. Про затвердження Норм забезпечення столово-кухонним посудом, обладнанням, інвентарем та мийними засобами Національній гвардії України на мирний час: наказ МВС від 23.01.2018 р. № 139. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-18#Text>
4. Про затвердження Інструкції з порядку обліку службових собак у з'єднаннях та військових частинах Національній гвардії України : наказ КНГУ від 04.12.2014 р. № 480.
5. Про затвердження Програми підготовки та тренувань службових собак у Національній гвардії України : наказ КНГУ від 25.02.2016 р. № 116.
6. Про норми годування штатних тварин військових частин, закладів, установ і організацій Збройних Сил України, інших військових формувань, структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, органів і підрозділів Національній поліції, цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої служби: постанова КМУ від 15.10.2001 р. № 1348. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1348-2001-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Переліку та правил застосування спеціальних засобів військовослужбовцями НГУ під час виконання службових завдань : постанова КМУ від 25.11.2017 р. № 1024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2017-п> (дата звернення: 27.08.2022).
8. Кінологічна служба в ЗСУ та інших силових структурах. Коротатнік І. М., Павлюк С. В., Петков С. В.,-Київ. ВД «Професіонал», 2023.-466 с.

Додатки

Додаток 1
згідно інструкції з порядку обліку службових
собак у з'єднаннях та військових частинах
Національної гвардії України
наказу КНГУ № 480 від 04.12.2014 р.

ДОГОВІР

позички собаки

м. Київ

"__" _____ 20__ р.

Сторони:

Військова частина _____ Національної гвардії України (далі – Користувач), в особі командира частини ПШБ, який діє на підставі Закону України “Про господарську діяльність у Збройних Силах України” від 21 вересня 1999 № 1076 -XIV, Закону України „Про Національну гвардію України” від 13 березня 2014 № 876-VII, з однієї сторони, та фізична особа ПШБ, (далі – Позичкодавець), з другої сторони, уклали цей Договір про наступне:

1. Предмет Договору

1.1. Позичкодавець безоплатно передає, а Користувач приймає в строкове безоплатне користування собаку: породи _____, 2014 року народження, _____ чепрачного окрасу, по кличці _____, вага ___ кг.

1.2. Об'єкт позички належить Позичкодавцю на правах особистої власності (копія ветеринарного паспорта).

1.3. На об'єкт позички не встановлено обмеження (обтяження) та інші права третіх осіб.

1.4. Об'єкт позички має такі недоліки на момент передачі, що можуть перешкоджати його ефективному використанню: не має.

2. Мета та у мови використання об'єкта позички

2.1. Собака кличка, що позичається, буде використовуватися Користувачем для напрямок служби даної військової частини.

3. Термін позички

3.1. Термін позички собаки кличка становить дванадцять місяців з моменту підписання Договору та підписання акта приймання-передавання собаки Сторонами цього Договору.

3.2. Термін позички може бути скорочений лише за згодою Сторін.

3.3. Після закінчення строку дії Договору Користувач має переважне право поновлення його на новий строк. Якщо жодна із Сторін у 10-денний термін до закінчення дії цього Договору письмово не повідомить про намір його розірвати, Договір автоматично продовжується на один рік.

3.4. Сторони мають право відмовитись від даного Договору, попередивши письмово один одного не пізніше 10 діб.

4. Порядок передачі об'єкта

4.1. Собака кличка, що позичається, передається Користувачу протягом двох днів з моменту підписання цього Договору.

4.2. Передача собаки кличка здійснюється за актом приймання-передавання.

5. Права та обов'язки Сторін

5.1. Обов'язки Користувача:

5.1.1. Використовувати собаку кличка, що позичається, за його цільовим призначенням відповідно до п. 2 цього Договору.

5.1.2. Своєчасно здійснювати годування відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2001 року № 1348” за нормою годування службових собак.

5.1.3. Здійснювати своєчасне забезпечення спеціальним спорядженням відповідно до додатку 24 наказу МВС України від 20 липня 2012 року № 640 “Про затвердження Настанови з організації діяльності кінологічних підрозділів органів внутрішніх справ України”.

5.1.4. Фінансувати профілактичне обслуговування та лікування собаки кличка, що позичається.

5.2. Обов'язки Позичкодавця:

5.2.1. Здійснювати обслуговування та навчання собаки кличка.

5.2.2. Надати Користувачеві необхідну документацію на собаку кличка, що позичається, та необхідне приладдя.

5.2.3. Самостійно здійснювати обов'язки щодо використання собаки кличка для напрямок служби даної військової частини.

5.2.4. Позичкодавець має право 1 (один) раз на місяць здійснювати перевірку порядку використання Користувачем собаки кличка, що позичається, відповідно до умов даного Договору.

6. Страхування об'єкта позички

6.1. Згідно з цим Договором об'єкт позички не підлягає страхуванню на весь період позики.

7. Порядок повернення об'єкта позички

7.1. Повернення собаки кличка відбувається протягом двох днів з моменту закінчення терміну позики за актом передачі.

8. Відповідальність Сторін

8.1. Користувач не несе матеріальної та моральної відповідальності за загибель позиченої собаки.

9. Інші умови

9.1. Договір набуває чинності з моменту його підписання Сторонами і діє до моменту повного виконання Сторонами своїх зобов'язань за цим Договором.

9.2. Умови даного Договору можуть бути змінені лише за взаємною згодою Сторін з обов'язковим складанням письмового документа.

9.3. Дострокове розірвання Договору можливе лише за письмовою згодою Сторін, якщо інше не встановлено Договором або законодавством України, за винятком випадків, коли одна із Сторін систематично порушує умови Договору і свої зобов'язання.

9.4. Усі спори, що пов'язані з цим Договором, вирішуються шляхом переговорів між Сторонами. Якщо спір не може бути вирішений шляхом переговорів, він вирішується в судовому порядку згідно з установленою підвідомчістю та підсудністю такого спору, визначеному відповідним чинним законодавством України.

9.5. Даний Договір укладено в трьох оригінальних примірниках: 1-й – Користувачеві; 2-й – Позичкодавцю; 3-й – до справи кінологічної служби.

9.6. Після підписання цього Договору всі попередні переговори за ним, листування, попередні угоди та протоколи щодо намірів з питань, що стосуються цього Договору, втрачають юридичну силу.

9.7. Додатки до даного Договору складають його невід'ємну частину.

10. Юридичні адреси та банківські реквізити Сторін

ПОЗИЧКОДАВЕЦЬ	КОРИСТУВАЧ
Фізична особа: <u>ПІБ</u>	Військова частина _____ НГУ
Адреса: _____	України
	м. _____ – 13
	83013, м. Київ
	вул. Софійська, 1
	ОКПО _____
	р/р _____
	ГУДКУ у Київській області
	МФО _____
	Св. № _____
	ПІН № _____
	Командир військової частини _____
_____ (прізвище)	_____ (прізвище)
“ ____ ” _____ 20 ____ р.	“ ____ ” _____ 20 ____ р.

ПОГОДЖЕНО

**Начальник юридичної служби
військової частини 3057**

майор

____. _____. 20 ____

Дмитро ІВАНОВ

Додаток 2
згідно інструкції з порядку обліку службових
собак у з'єднаннях та військових частинах
Національної гвардії України
наказу КНГУ № 480 від 04.12.2014 р.

СПРАВА
СЛУЖБОВОГО СОБАКИ

Кличка собаки _____

Інвентарний № _____

Рік народження _____

ПІБ особи, за якою закріплений собака* _____

Примітка. ПІБ особи, за якою закріплений собака, заповнювати олівцем.

Місце для фотокартки собаки

М. п. в/ч
число, місяць, рік

Примітки:

1. На другій сторінці справи службового собаки повинна бути фотокартка собаки (у стоячому положенні, з лівого боку) розміром 10 x 15 см, яка скріплюється в нижньому лівому кутку печаткою військової частини.

2. Якщо собака вирощений у військовій частині, то перша фотокартка повинна відповідати віку 4 – 4,5 місяців, друга – 1 року, третя – 4,5 – 5 років. На другому фото всі (крім вирощених) собаки мають бути у віці 4,5 – 5 років (фото вклеїти не пізніше 10 діб з дня зарахування в списки частини).

3. Оформлення справи службового собаки передбачає нумерацію аркушів, брошурування (переплетення), засвідчений підпис у кінці справи та скріплення її печаткою.

4. Після списання (вибраковки) службового собаки справу зберігати протягом одного року.

5. Справа службового собаки оформлюється в форматі А4.

1. _____ 2. _____
(кличка, інвентарний №) (місяць, рік, народження)

3. _____ 4. _____
(порода собаки) (стать собаки)

5. _____
(особливі прикмети собаки, окрас, опис конституції, екстер'єру)

6. (Коли і де куплена, подаровану, придбана, вирощена) _____

_____ (№ родоводу, коли і ким виданий, порода, походження – батько, мати собаки)

7. Нагороди на виставках, змаганнях (де, коли, які і за що) _____

огляду		заходів	харчування, використання	
1	2	3	4	5

12. Діагностичні обстеження та щеплення

Число, місяць, рік	Вид обстеження та щеплень	Результати обстеження та щеплень	Підпис лікаря, який проводив обстеження та щеплення, № оповіщення лабораторії
1	2	3	4

Примітка. Під розділ 12 відводити не менше 6 сторінок із розрахунку проведення диспансерного огляду не менше 4 рази на рік.

13. Стаціонарна захворюваність

Число, місяць, рік початку захворювання	Число, місяць, рік кінця захворювання	Діагноз	Ускладнення, операція та інше	Прогноз хвороби
1	2	3	4	5

Примітка. Під розділ 13 відводити не менше 2 сторінок.

14. Екстер'єрні недоліки, пороки та хронічні хвороби

Назва екстер'єрних недоліків, пороків та хронічних хвороб	Коли виявлені	Коли усунуті	Примітка
1	2	3	4

Примітка. Під розділ 14 відводити не менше 2 сторінок.

15. Племінна робота суки

Коли пов'язана	Ким пов'язана	Коли оцінилась	Кількість цуценят у виводку

16. Закінчення служби _____
(дата, № наказу по частині)

_____ (причини вибраковки, смерті, знищення та інші причини закінчення служби собаки)

**Начальник кінологічної служби
військової частини 3578
капітан**

Дмитро ПЕТРЕНКО

**Спеціаліст ветеринарної медицини
військової частини 3578
капітан**

Михайло ІВАНОВ

Додаток 3
згідно інструкції з порядку обліку
службових собак у з'єднаннях та
військових частинах Національної гвардії
України
наказу КНГУ № 480 від 04.12.2014 р.

Книга обліку службових собак

Розділ проведення звірок

Додаток 4
згідно інструкції речового забезпечення в
НГУ в мирний та особливий період
наказу МВС № 475 від 07.06.2017 р.

НОРМА N 23

забезпечення спеціальним одягом військовослужбовців Національної гвардії України,
які навчають та доглядають службових собак (інвентарне майно)

N з/п	Назва предмета	Одиниця виміру	Кількість	Строк експлуатації (носіння), років, військовослужбовцями, які доглядають службових собак за видами			Номер примітки, що застосовується під час видачі
				племінні	розшукові, вартові	спеціальні	
1	Кепі бойове (кашкет польовий)	шт.	1	2	2	2	1
2	Шапка-феска (шапка-підшоломник)	шт.	1	4	4	4	1
3	Костюм літній польовий	к-т	1	2	2	2	1
4	Куртка вітровологозахисна зимова (куртка утеплена польова)	шт.	1	4	4	4	1
5	Штани вітровологозахисні зимові (штани утеплені польові)	шт.	1	4	4	4	1
6	Черевики з високими берцями демісезонні	пара	1	2	2	2	1
7	Дресировальний костюм	к-т	1	4	4	4	2
8	Рукав захисний	шт.	1	4	4	4	2
9	Нарукавник (чохол) до захисного рукава	шт.	1	6 місяців	6 місяців	6 місяців	2
10	Комбінезон захисний	шт.	1	4	4	4	2
11	Шлем фігуранта	шт.	1		4	4	2
12	Рукавиці шкіряні	пара	1	3	3		1
13	Сумка кінолога	шт.	1		2	2	1
14	Ветеринарна аптечка	шт.	1	3	3	3	1

Примітки:

1. Видаються кінологу, за яким закріплено службового собаку та який займається його практичною підготовкою.
2. Видаються в підрозділах, де за штатом до п'яти собак - по 1 штуці, шість і більше собак - по 2 штуки; у навчальному підрозділі з підготовки фахівців кінологів та розпліднику на кожних п'ять штатних службових собак - по 1 штуці.

Додаток 5
згідно інструкції речового забезпечення в
НГУ в мирний та особливий період
наказу МВС № 475 від 07.06.2017 р.

НОРМА N 24

забезпечення спеціальним спорядженням та миючими засобами службових
собак Національної гвардії України (інвентарне майно)

N з/п	Назва предмета	Одиниця виміру	Кількість на одну собаку	Строк експлуатації (носіння), років	Номер примітки, що застосовується під час видачі
1	Нашийник шкіряний	шт.	2	1	
2	Поводок короткий (2 м)	шт.	2	1	
3	Поводок довгий (10 м)	шт.	1	1	
4	Парфорс (металевий нашийник із шипами)	шт.	1	3	
5	Намордник металевий	шт.	2	1	1
6	Намордник шкіряний	шт.	2	1	1
7	Шля нагрудна	шт.	1	3	
8	Батіг шкіряний (стек для розвитку злоби)	шт.	1	1	
9	Ланцюг з карабінами на кінцях	шт.	1	2	
10	Металевий припон (штир) для прив'язування собаки	шт.	1	3	
11	Щітка для чистки собаки	шт.	2	1	
12	Гребінець для розчісування шерсті	шт.	2	1	
13	Скребниця для чистки щітки	шт.	1	2	
14	Сукнина для чистки собаки (30 см х 20 см)	шт.	1	2 місяці	2
15	Пуходерка	шт.	1	1	
16	Тренувальні м'ячики	шт.	5	6 місяців	
17	М'яч зі шнурком (30 - 50 см)	шт.	1	6 місяців	
18	М'ячик апортувальний	шт.	1	6 місяців	
19	Сумка для ласощів	шт.	1	1	
20	Будка розбірна для розміщення собак у польових умовах	шт.	1	3	
21	Контейнер для транспортування собак	шт.	1	7	
22	Укриття для тренування службових собак	шт.	4	5	3
23	Миючі засоби для догляду за одним комплектом спеціального спорядження: мило господарське	грамів	200	1	
24	Миючі засоби для миття собак: мило шампунь	грамів мілілітрів	300 2000	1 1	4

Примітки:

1. Службові собаки забезпечуються одним видом намордників.
2. Видається за рахунок отриманого після списання ганчір'я білизняного.
3. Видається на кінологічний підрозділ.
4. За відсутності спеціального мила для миття службових собак дозволяється видавати туалетне мило.

Додаток 6
згідно норм забезпечення столово-
кухонним посудом, обладнанням,
інвентарем та мийними засобами НГУ у
мирний час
наказу МВС № 139 від 23.02.2018 р.

НОРМА № 13
Забезпечення посудом, обладнанням та інвентарем кухонь для
приготування їжі службовим собакам

Найменування предметів	Кількість предметів при кількості собак, що на забезпеченні	
	до 50	понад 50
Ваги настільні	1	2
Ваги товарні для зважування службових собак	1	1
Ваги товарні	-	1
Ванна мийна металева	1	1
Виделка для виймання м'яса	1	2
Відро оцинковане	2	3
Дошка для оброблення продуктів	2	2
Колода для рубання м'яса	1	1
Кормушка-напувалка (не менше 3 л)	дві на одну собаку	
Котел наплитний алюмінієвий, 20-40 л	3	3
Котел стравоварильний чавунний або електричний	з розрахунку 5 л ємності на одну собаку	
Ніж кухонний	2	3

Плита електрична або газова	1	2
Рукомийник алюмінієвий (пластмасовий) однососковий	1	1
Сокира для рубання м'яса	1	1
Стелаж металевий для посуду та інвентарю	1	2
Стіл обробний металевий	1	1
Таз оцинкований	3	4
Тертка металева	1	2
Черпак кухарський алюмінієвий або з нержавіючої сталі, 2 л	1	1
Шафа холодильна, 0,4-1,12 куб. м	1	1
Ящик металевий для зберігання круп (сухого корму)	1	2
Ящик металевий для зберігання овочів	1	2
Примітка.	За необхідності доставки їжі для годування службових собак, які знаходяться на постах, використовуються спеціально промарковані термоси з числа таких, що були в користуванні.	

НОРМА № 15

Забезпечення мийними засобами, що застосовуються для миття столово-кухонного посуду, обладнання та інвентарю на об'єктах продовольчої служби військових частин Національної гвардії України

Вид мийних засобів	На 100 осіб, які харчуються (г)			На одного службового собаку, на добу (г)
	при машинному митті, на добу	при ручному митті, на добу	при чищенні посуду, на місяць	
Порошкові мийні засоби	240	540	-	-
Рідкі мийні засоби	120	240	-	1,8
Пастоподібні засоби для чищення посуду	-	-	1500	0,5
Примітки:	<p>1. За цією Нормою мийними засобами для миття столово-кухонного посуду, обладнання та інвентарю забезпечуються: військові їдальні військових частин, навчальних військових частин (центрів), баз, медичних закладів, установ, вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України; їдальні полігонів та польові продовольчі пункти, де для харчування особового складу використовуються польові технічні засоби продовольчої служби військових частин, вищих військових навчальних закладів, навчальних військових частин (центрів); штатні офіцерські їдальні, а також їдальні льотного та інженерно-технічного складу авіації; варти всіх видів, якщо їжа готується самостійно; окремі підрозділи (команди, групи), що виконують завдання в районах проведення антитерористичної операції, під час ліквідації стихійного лиха та техногенної катастрофи, при несенні служби на блокпостах, взводних та ротних опорних пунктах, а також при виконанні завдань з охорони громадського порядку; гуртожитки (казарми) для військовослужбовців військової служби за контрактом; кухні для приготування їжі службовим собакам.</p> <p>2. У разі приймання їжі особовим складом з посуду одноразового використання забезпечення мийними засобами здійснюється з розрахунку 60% до Норми належності.</p> <p>3. У разі відсутності порошкових мийних засобів дозволяється видавати рідкі мийні засоби в рівнозначному співвідношенні та навпаки.</p> <p>4. При машинному митті посуду додатково використовується ополіскувач у межах норм, визначених заводом-виробником у технічній документації до посудомийної машини.</p>			

НОРМИ
годування штатних тварин військових частин,
закладів, установ і організацій Збройних Сил,
інших військових формувань, структурних
підрозділів Державної спеціальної служби транспорту,
органів і підрозділів Національної поліції,
цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої
служби

Норма годування службових собак

Назва продукту	Кількість на одного собаку на добу за видами, грамів			
	племінні	розшукові, патрульно-розшукові, сторожові, спеціальні	вартові, резервні	цуценята до 4-місячного віку
Крупи вівсяні	420	450	400	30-200
Пшоно або крупа ячнева чи пшенична	230	200	200	20-100
М'ясо другої категорії або конина	700	600	500	20-300
або м'ясні субпродукти другої категорії	1750	1500	1250	40-800
Молоко				150-800
Яйце куряче, штук				1
Жир тваринний	20	20	15	10
Картопля	200	200	200	80
Буряки	20	20	20	20

Морква	20	20	20	20
Сіль	15	15	15	15
Риб'ячий жир				5-20
М'ясо-кісткове борошно	15	15	15	
Крейда				1-2
Глюконат або гліцерофосфат кальцію				по 1-2 таблетки 3 рази на день
Вітамінне підгодовування (в осінньо-зимовий період)				
Ундевіт	дорослим собакам по 3 таблетки 1 раз на день		цуценятам 1-1,5 таблетки 1 раз на день	
Вітамін "D" в олії	дорослим собакам по 8 крапель 1 раз на день		цуценятам 1-4 краплі 1 раз на день	

Примітки:

1. Дозволяється (за висновками спеціалістів ветеринарної медицини) додатково видавати на добу:

а) для хворих собак - 500 мл молока, а також замість 200 г вівсяної крупи або пшона (ячки) таку саму кількість рису;

б) для щінних собак - 100 г м'яса або 250 г субпродуктів другої категорії і 250 мл молока;

в) для годуючих собак (до відлучення цуценят) - 200 г м'яса (500 г субпродуктів), а також 600 мл молока.

2. Для цуценят до 4-місячного віку видаються:

а) крупи вівсяні, пшоно починаючи з 3-тижневого віку по 50 г із щотижневим збільшенням на 20 грамів;

б) м'ясо починаючи з 28-денного віку по 20 г із щотижневим збільшенням на 20 грамів;

в) молоко починаючи з 10-денного віку по 150 мл із щотижневим збільшенням на 20 грамів;

г) риб'ячий жир починаючи з місячного віку з 5 г із збільшенням до 30 грамів до чотирьох місяців.

3. На строк понад 12 годин і на кожен добу перебування в дорозі замість продуктів, передбачених цією нормою, видаються концентровані сухі корми згідно з вимогами, передбаченими пунктом 9 цієї примітки, або 700 г хліба із суміші житнього обдирного і пшеничного борошна першого сорту і 700 г м'ясо-рослинних консервів.

4. Для собак, що охороняють шкідливі для їх здоров'я об'єкти, видається 500 г молока на добу.

5. У період навчально-методичних зборів (курсів) кінологів із службовими собаками, занять з дресирування і тренування собак у

навчальних закладах з підготовки кінологів та кінологічних центрах додатково видається по 150 г м'яса другої категорії або конини на одного собаку як ласощі чи додатково видається сухий корм (за нормами виробника).

6. Для племінних собак і цуценят дозволяється додатково замість 50 г м'яса другої категорії або конини (125 г субпродуктів другої категорії) видавати 1 яйце куряче на добу.

7. Для цуценят, старших 4-місячного віку, до досягнення ними 6-місячного віку видається 1 яйце куряче на тиждень.

8. У разі відсутності мінеральних речовин і вітамінів, що входять до норми годування службових собак, дозволяється замінити їх іншими препаратами. Замість крейди собакам дозволяється видавати кальцевмісні добавки за нормами виробника.

9. Замість продуктів, що входять до норми годування службових собак, дозволяється використовувати концентровані сухі повноцінні корми із вмістом протеїну (білка) не менше 20 відсотків та м'ясні і м'ясо-рослинні консерви. Зазначені корми (консерви) використовуються за нормами (рекомендаціями) виробника корму (консерв) з урахуванням енергетичної цінності, навантаження на собаку, умов його служби та потреби організму в поживній речовині для покриття енергетичних затрат, а також на підставі акта зважування службових собак.

Визначення ваги службових собак здійснюється комісією двічі на рік, а цуценят - щомісяця починаючи з другого тижня до шестимісячного віку, а також під час взяття собак на балансний облік.

10. Для підстилки видається соломи або сіна на добу:

на дорослого собаку - 800 грамів;

на цуценя - 400 грамів.

Додаток 9
згідно постанови КМУ № 1348
від 15.10.2001 р

НОРМИ
заміни продуктів і фуражу під час їх видачі
для годування штатних тварин військових частин,
закладів, установ і організацій Збройних Сил,
інших військових формувань, структурних підрозділів
Державної спеціальної служби транспорту,
органів і підрозділів Національної поліції,
цивільного захисту та установ кримінально-виконавчої
служби

Найменування продукту	Кількість продукту, грамів	
	що підлягає заміні	замінник
Крупи вівсяні	100	
крупю ячневою або пшеничною чи пшоном		200
картоплю свіжою		500
овочами свіжими (капустою, буряками, морквою тощо)		500
Молоко незбиране	100	
молоком незбираним сухим		15
Яйце куряче, штук	1	
порошком яєчним		15
Сіно	100	
вівсом, ячменем, кукурудзою, висівками пшеничними		50
комбікормом брикетним		75
Крупа ячнева або пшенична чи пшоно	100	
крупю вівсяною		50
картоплю свіжою		500
овочами свіжими (капустою, буряками, морквою тощо)		500

Примітка. У разі надходження на забезпечення нових видів продуктів, фуражу у кожному конкретному випадку норми їх заміни визначаються Міноборони, іншими центральними органами виконавчої влади, що здійснюють керівництво військовими формуваннями, Мінтрансв'язку, МВС та Мін'юстом.

ПЕРЕЛІК
спеціальних засобів, що застосовуються військовослужбовцями
Національної гвардії під час виконання службових завдань

- Гумові та пластикові кийки.
- Електрошокові пристрої контактної та контактної-дистанційної дії.
- Засоби обмеження рухомості (кайданки, сітки для зв'язування тощо).
- Засоби та пристрої обмеження доступу на певну територію (захисні бар'єри, турнікети).
- Засоби примусової зупинки транспорту.
- Службові собаки та службові коні.
- Засоби акустичного та мікрохвильового впливу.
- Спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби.
- Пристрої, гранати та боеприпаси світлозвукової дії.
- Засоби, споряджені гумовими або аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії.
- Засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії.
- Пристрої для відстрілу спеціальних засобів, зазначених в абзацах восьмому - одинадцятому цього переліку.
- Пристрої, гранати, боеприпаси та малогабаритні підривні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень.
- Засоби, споряджені безпечними димоутворюючими препаратами.
- Водомети, бронемашини без устанавленого на них штатного озброєння та інші спеціальні транспортні засоби.

Додаток 11
до Інструкції з організації
службової кінології в Національній
гвардії України
наказу МВС № 772 від 05.08.2014 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Командир військової частини _____
_____._____.20__р.

АКТ

_____._____.20__р. м. Київ № _____

Про вибраковку службових собак

ПІДСТАВА: наказ від _____._____.20__р. № _____

Склала комісія в такому складі:
голова _____,
члени комісії: _____

Комісія відповідно до наказу від _____._____.20__р. № ____ здійснила огляд службового собаки _____, кличка _____, порода _____, стать _____, дата народження _____, окрас _____, родовід _____, спеціалізація _____.

У результаті огляду комісія установила стосовно службового собаки:
1. Надійшла до військової частини _____
2. Кількість лікувань _____ на суму _____
3. Вага собаки _____
4. Стан здоров'я та причина списання _____

(зазначити недоліки та причини їх виникнення)

Службовий собака		Інвентарний номер	Рік народження	Дата початку використання на службі
кличка	вид служби			
1	2	3	4	5

ВИСНОВКИ КОМІСІЇ

Службовий собака _____ вибракковується і підлягає _____
(кличка)

_____ (безкоштовній передачі, інше)

Додаток: _____
(перелік документів, що додаються)

Голова комісії _____
(посада) (підпис) (прізвище, ініціали)

Члени комісії: _____
(посада) (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (посада) (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (посада) (підпис) (прізвище, ініціали)

Витрати по списанню			Надійшло від списання			
найменування документа	статті витрат	сума	найменування документа	вид цінностей	кількість	сума
1	2	3	4	5	6	7

Результати списання:

У картці № _____ вибуття основних засобів відмічено.

" ____ " _____ 20 ____ р.

Головний бухгалтер _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Примітка. Акт складається у двох примірниках і затверджується командиром військової частини. Акт здається до фінансового органу частини, а його копія залучається до справи на службового собаку.

ПЕРЕЛІК вад, хвороб та недоліків, що виключають використання собаки (щукеняти) в службовій і племінній діяльності

1. Загальна фізична недорозвиненість кістяка і мускулатури.
2. Основні різко виражені вади в екстер'єрі:
 - 1) зуби із сильно зруйнованою емаллю, відсутність іклів на одній або обох щелепах;
 - 2) тонка, зі слабкою мускулатурою, шия або шия з відвислою складчастою шкірою;
 - 3) надмірно провисла або горбата спина;
 - 4) провислий або горбатий, вузький, з недорозвиненою мускулатурою, попереком;
 - 5) сильно скошений круп;
 - 6) кругла, з опуклими, вигнутими ребрами, непропорційно широка спереду, надмірно вузька або мала грудна клітка;
 - 7) опущений або надмірно підтягнутий живіт;
 - 8) вузька постава передніх кінцівок, вивернуті назовні або всередину лікті, різко виражений розмір або клишоногість, козинець, шаблиста постава задніх кінцівок, зближеність або вивернутість скакальних суглобів, плоскі розпушені лапи.
3. Порушення і ураження центральної нервової системи (мозку і його оболонок) за наявності розладів руху.
4. Захворювання периферійних нервів, що спричинили невиліковний функціональний розлад тих чи інших органів.
5. Кульгавість, спричинена атрофією м'язів плеча, стегна. Хронічне запалення сухожилів, зв'язок і суглобів.
6. Тривалий, різко виражений, що не піддається лікуванню, розлад травлення у зв'язку з перенесеними гострими захворюваннями, що перейшли у хронічну форму, отруєннями та інтоксикаціями.
7. Хронічні хвороби дихальних шляхів, легенів, плеври з явно вираженими симптомами: задишка, кашель, хрипи, ціаноз слизових оболонок. Порушення дихання внаслідок зміни, переродження слизової оболонки носа або новоутворення.
8. Хронічні хвороби серця і великих кровоносних судин.
9. Хронічний ревматизм мускулатури і суглобів, що супроводжується хворобливістю, кульгавістю та втратою рухливості.

10. Деформація суглобів, сухожиль та м'яких тканин, що перешкоджає нормальному руху.
11. Хронічне ураження лімфатичних залоз з нагноєнням, утворенням наривів.
12. Неправильно зрослі переломи, що спричинили зв'язаність рухів.
13. Непереборні пухлини або хронічні процеси, що ускладнюють надягання нашійника шлейки.
14. Злоякісні новоутворення.
15. Грижі з випадінням кишечника та сальника.
16. Невиліковні захворювання пальців і пазурів, що заважають рухам.
17. Хронічне гнійне запалення вуха зі зміною функцій лабіринту, барабанної перетинки, що супроводжується частковою втратою слуху.
18. Слабке чуття.
19. Хронічні запалення слезового мішка, кон'юнктиви, слізний свищ, надмірна хронічна слезотеча, часткова втрата зору.
20. Старість (8 років).
21. Кастрати.
22. Хронічні, що не піддаються лікуванню, паразитарні хвороби (стригучий лишай, парша, залозниця), екземи при значному розповсюдженні по тілу.
23. Травматичні пошкодження (рани, забиття тощо), хвороби (не зазначені в цьому переліку), що викликають необоротну втрату працездатності і не виправдовують витрат на лікування.
24. Переважання в поведінці собаки орієнтовної, орієнтовно-статевої та пасивно-оборонної реакцій.
25. Недоліки основних типологічних властивостей нервової діяльності: надвисока або вкрай низька збудливість.

ЩОДЕННИК обліку тренувань службового собаки

(посада,

звання, прізвище, ініціали кінолога)

(кличка собаки)

Розпочато _____ 20__ р.

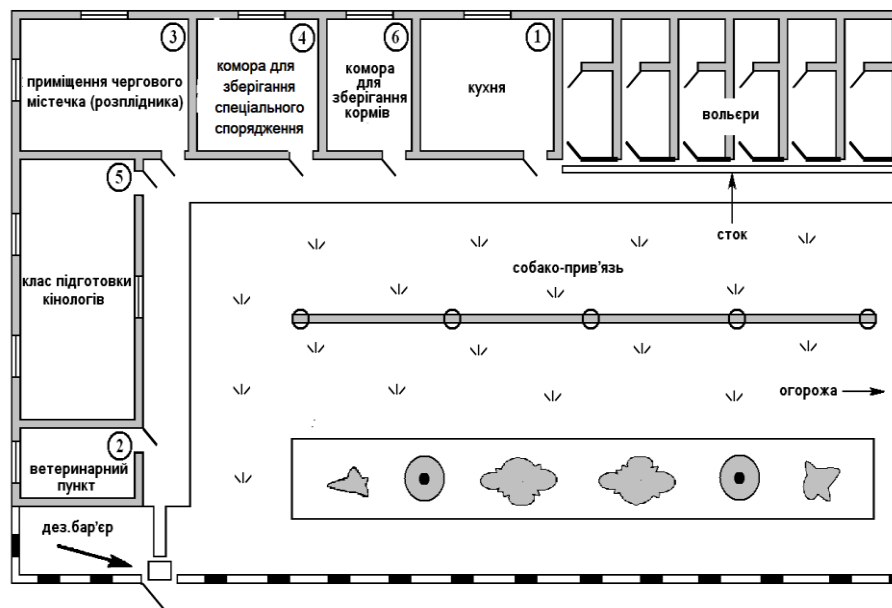
Закінчено _____ 20__ р.

Розділи щоденника

Дата і час	План заняття, тренування, зміст заходу	Результати тренування (позитивні, негативні)	Місце та умови проведення	Керівник заняття (підпис), помічники
1	2	3	4	5

Примітка. Щоденник заповнюється кінологом самостійно. Завдання заняття, тренування службового собаки записують до проведення занять. Після проведення кожного контрольно-перевірною тренування керівник ставить підпис у щоденнику про проведення заняття.

План-схема
розміщення приміщень у містечку утримання (розпліднику)
службових собак в з'єднаннях та військових частинах
(окремо дислокованих підрозділах)

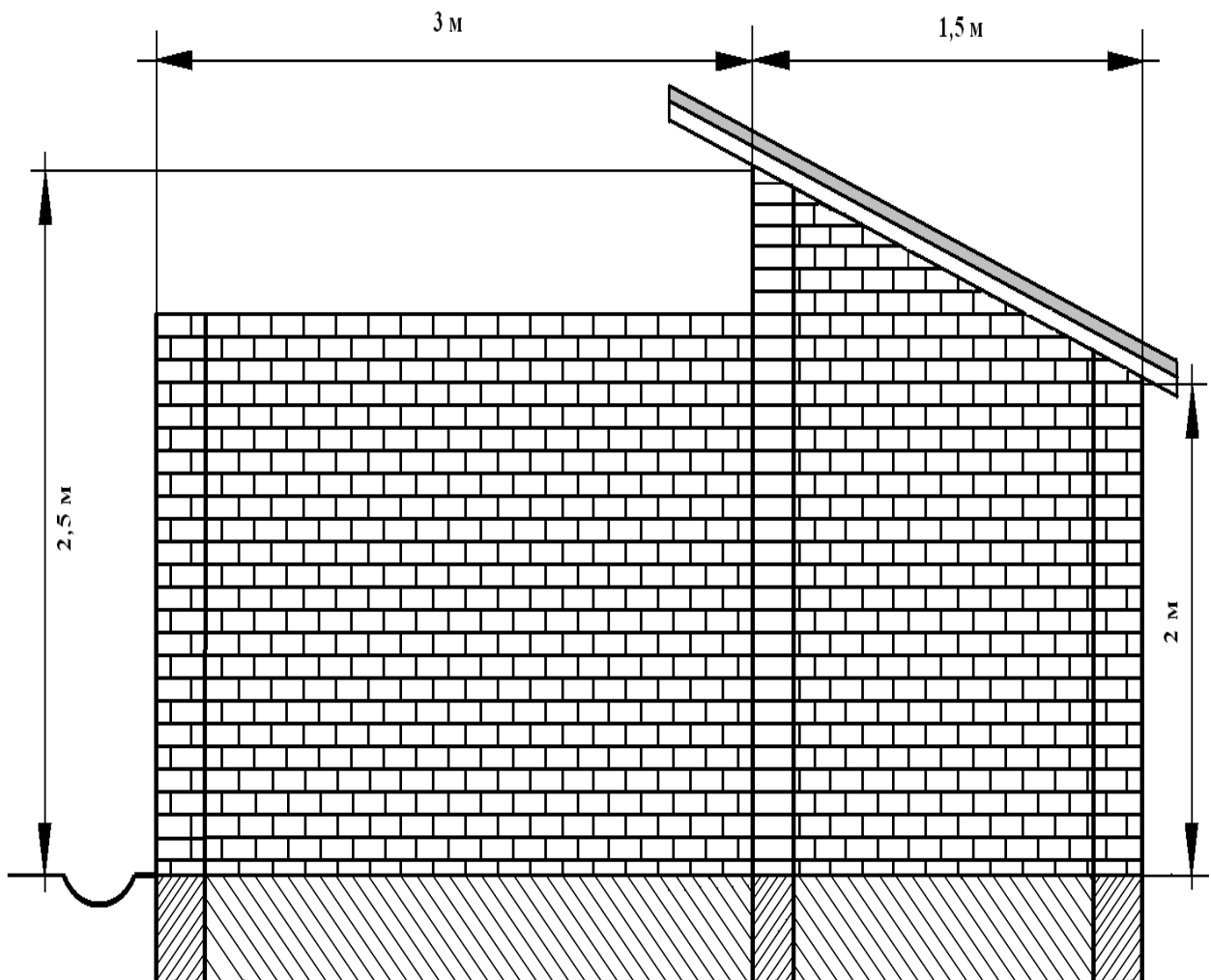
Примітки: 1. Службові приміщення: 1 – кухня для приготування їжі для службових собак; 2 – ветеринарний пункт; 3 – приміщення чергового містечка утримання (розплідника) службових собак; 4 – комора для зберігання спеціального спорядження; 5 – клас підготовки кінологів; 6 – комора для зберігання кормів.

2. Службове приміщення чергового містечка утримання (розплідника) службових собак будується за можливості на території.

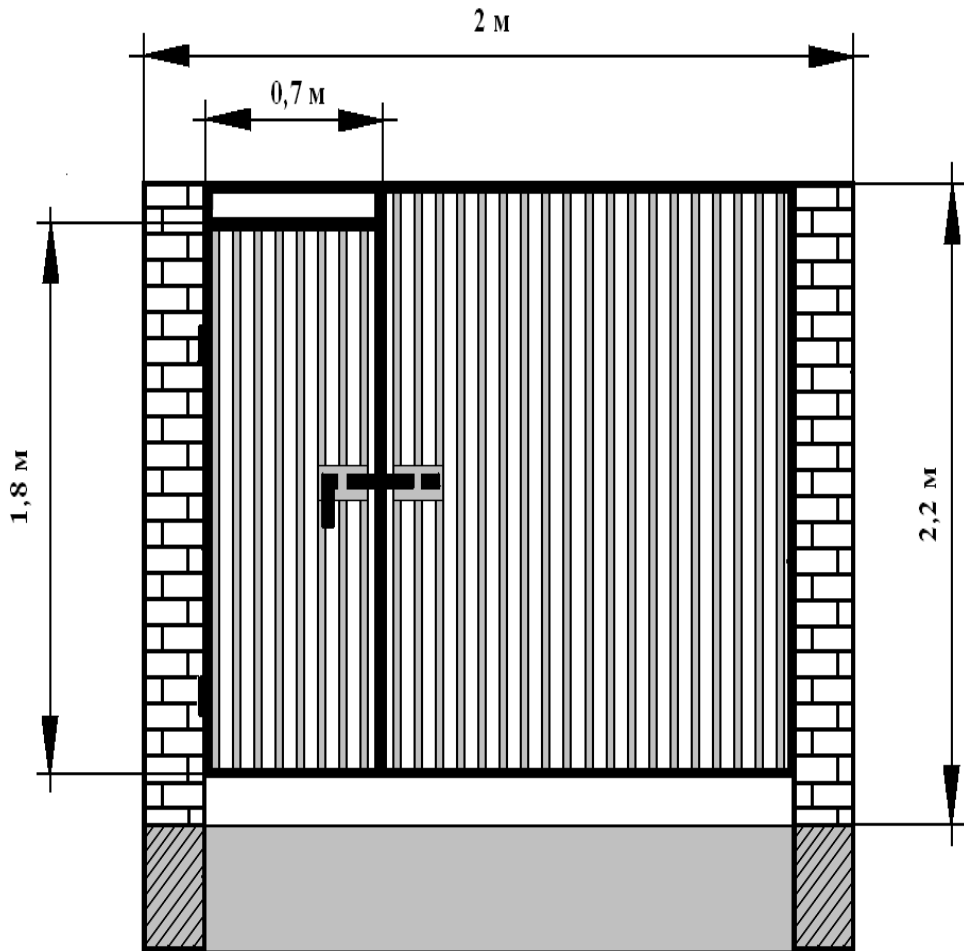
3. Клас підготовки кінологів обладнується інформаційними стендами з підготовки службових собак, заходів безпеки при поводженні із службовим собакою, методики напрацювання умовних рефлексів тощо.

4. У разі відсутності площі на містечку утримання службових собак та розпліднику клас для підготовки кінологів дозволяється обладнувати на іншій території військової частини.

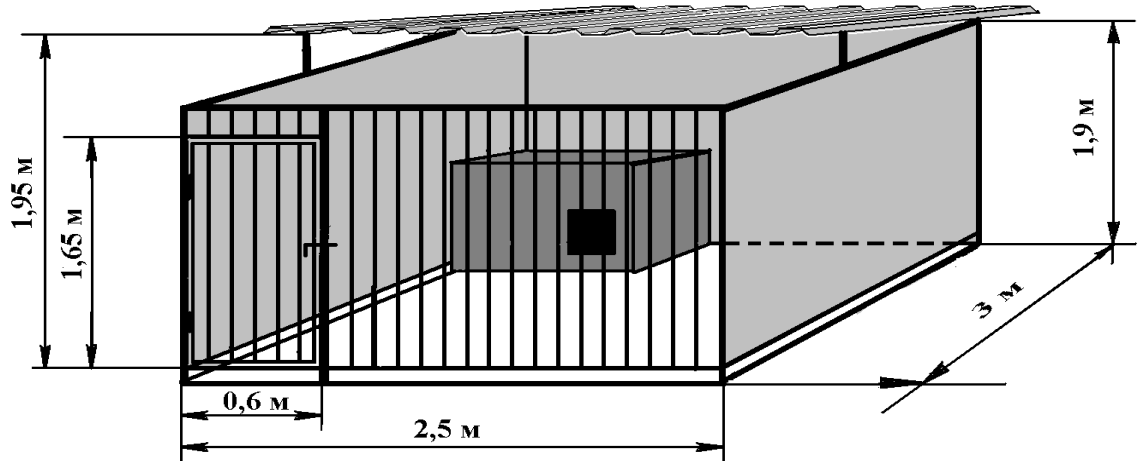
**Вольєр для утримання службових собак
(вид збоку) вигул кабіна**

Вид вольера спереду

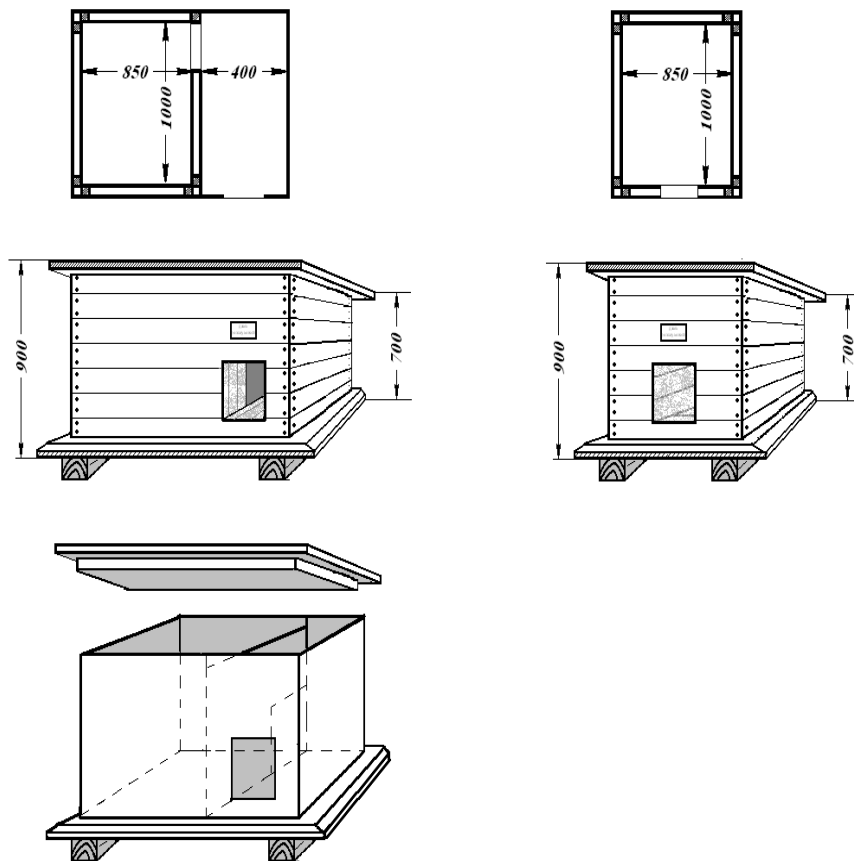
Вольєр (металевий) для розміщення службових собак

Матеріали:

1. Для підлоги (стяжка) завтовшки – 5 см: пісок – 350 кг; цемент – 150 кг; щебінь – 1 т.
2. Для каркаса використовується профільна труба: 4×4 см (7,5 м), 3×2 см (47 м), 2×2 см (3,5 м).
3. Стіни виконуються з арматури завтовшки 1 см, відстань між арматурою 8 – 9 см.
4. Перегородка між вольєрами із шиферної плити: завтовшки 1 см, завширшки 3 м, заввишки 1,5 м.
5. Дах виготовляється з профнастилу розміром 3×3,5 м під кутом 15 градусів.

Розбірна будка

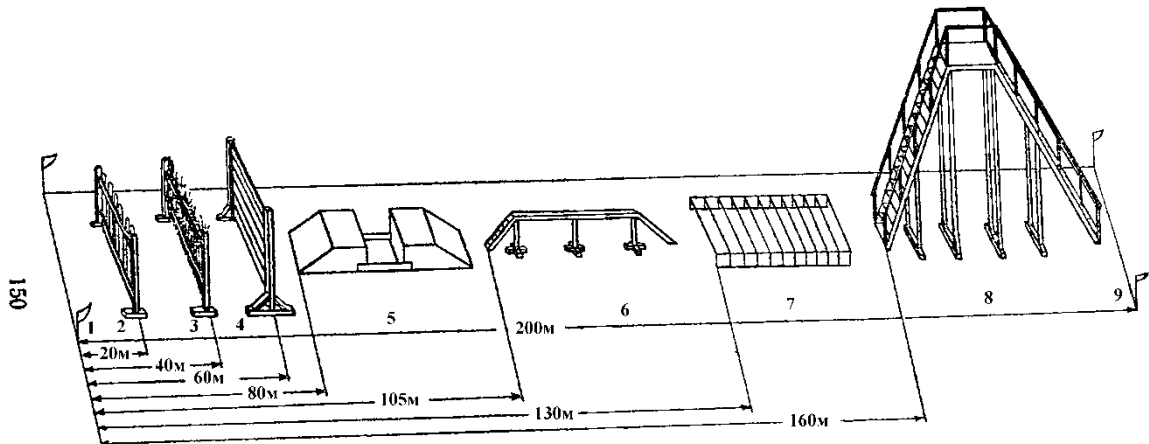
Додаток 18
до Інструкції з організації
службової кінології в Національній
гвардії України
наказу МВС № 772 від 05.08.2014 р.

ТАБЛИЧКА

№ 1
Німецька вівчарка
Ніка
розшукова
2014 р. н.

Примітка. У таблиці зазначається номер вольера, порода, кличка, вид підготовки, рік народження службового собаки. Оформлюється інформація на білому фоні чорними літерами, шрифт Times New Roman, кегель 60.

Смуга перешкод для підготовки службових собак

Порядок подолання смуги перешкод на випробування

Дистанція завдовжки 200 м. Виконується без зброї.

Старт приймається з положення «висока стійка» – стоячи навпроти лінії старту, собака перебуває біля лівої ноги кінолога в положенні сидючи на повідку з м'яким нашійником. За командою «Марш» або за пострілом із стартового пістолета кінолог повинен:

- подати собаці команду «Вперед» і розпочати рух на дистанції;
- пробігти 20 м та перестрибнути через «зубчастий чагарник»;
- пробігти 20 м та перестрибнути через «чагарник»;
- добігти до перешкоди «паркан» та подолати її «зачепом» або «силою»;
- перестрибнути через перешкоду «рів»;
- подолати «бум» (колоду) та збігти трапом на землю;
- добігти до перешкоди «лаз» і проповзти її всередині;
- забратися по нахиленій драбині на площадку перешкоди «драбина» та збігти по нахиленій драбині з протилежного боку;
- добігти до лінії фінішу та перетнути її.

Примітки: 1. Лінії старту та фінішу на смузі перешкод наносяться білою фарбою (ширина лінії 5 см).

2. Перешкоди на смузі виготовляються з дерев'яних матеріалів.

3. У разі неможливості обладнати смугу перешкод завдовжки 200 м дозволяється зменшувати дистанцію між перешкодами.

Додаток 20
до Інструкції з організації
службової кінології в Національній
гвардії України
наказу МВС № 772 від 05.08.2014 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Командир військової частини _____
_____. _____. 20__ р.

АКТ

____. _____.20__

м. Київ

№ _____

Про зважування службових собак

ПІДСТАВА: наказ від __. __.20__ р. № __

Уклала комісія в такому складі:

голова _____,

члени комісії: _____

Комісія відповідно до наказу від __. __.20__ р. № __ провела зважування службових собак. При зважуванні встановлено:

№ з/п	Код	Кличка собаки	Інвентарний номер	Вид служби	Живою масою (кг)
1	2	3	4	5	6

Комісія постановила видавати сухий концентрований корм за нормою заводу-виготовлювача на цю вагу службових собак.

Голова комісії _____
(посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Члени комісії: _____
(посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Додаток 21
до Інструкції з організації
службової кінології в Національній
гвардії України
наказу МВС № 772 від 05.08.2014 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Командир військової частини _____
_____._____.20__р.

АКТ

_____._____.20__р.

м. Київ

№ _____

Про виводку службових собак

ПІДСТАВА:

Уклала комісія в такому складі:

голова _____,
члени комісії: _____

наказ від _____._____.20__р. № _____

Комісія відповідно до наказу від _____._____.20__р. № _____ провела виводку службових собак військової частини

№ з/п	Військове звання	Прізвище та ініціали	Порода собаки	Стать собаки	Кличка собаки	Рік народження	Вид служби	Вгодюваність	Чищення	Стан спеціального спорядження, інвентарю	Стан вольєрів	Загальна оцінка
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Голова комісії

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Члени комісії:

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Додаток 22
до Інструкції з організації
службової кінології в Національній
гвардії України
наказу МВС № 772 від 05.08.2014 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Командир військової частини _____
_____._____20__р.

ПЛАН протиепізоотичних заходів

В _____
(найменування підрозділу)
на _____ рік

Види заходів	Кількість собак, що підлягають обробці	За кварталами				Кількість обробок	Вартість обробки одного собаки (грн)	Загальна вартість обробок (грн)
		I	II	III	IV			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Діагностичні дослідження								
Лептоспіроз								
Мікроспорія (мікроскопічно)								
Трихофітія								
Гельмінтологічні дослідження								
II. Профілактичні щеплення								
Сказ								
Чума собак								
Лептоспіроз								
III. Лікувально-профілактичні обробки								
Дегельмінтизація								
Обробка службових собак від бліх, волосоїдів та кліщів								
Дезінфекція вольєрів								

Спеціаліст ветеринарної медицини _____
(військове звання) (підпис) (прізвище, ініціали)

План основних ветеринарно-санітарних заходів

(найменування підрозділу)

1. Вивчення та контроль за ветеринарно-санітарним та епізоотичним станом району дислокації кінологічного підрозділу військової частини в м. _____, ужиття необхідних заходів з охорони цих місць від занесення збудників інфекційних хвороб.

2. Організація та проведення сезонних дезінфекцій, дезінсекцій, дератизацій.

3. Дезінфекція вольєрів. Термін проведення: раз на місяць (при виникненні інфекційного захворювання – позапланово).

4. Дезінфекція службових приміщень та території кінологічного підрозділу. Термін: 2 рази на рік (у разі виникнення інфекційного захворювання – позапланово).

5. Здійснення постійного контролю за ветеринарно-санітарним станом місць розміщення службових собак, якістю продуктів, умовами їх збереження, приготуванням корму, додержанням правил догляду за собаками, їх збереженням під час тренувань.

6. Забезпечення додержання персоналом ветеринарних правил, що стосуються організації та проведення ветеринарно-санітарних заходів і зоогігієнічних норм утримання.

7. Проведення інструктажів з військовослужбовцями кінологічного підрозділу про правила годування, утримання та збереження службових собак у підрозділі, а також під час тривалих переходів, переїздів різними видами транспорту. Термін проведення: щокварталу.

8. Проведення з військовослужбовцями кінологічного підрозділу занять з теоретичних основ ветеринарії, зоотехніки, фізіології, біології, генетики, надання першої ветеринарної допомоги хворим тваринам. Термін проведення: щокварталу.

9. Проведення занять з військовослужбовцями кінологічного підрозділу щодо додержання заходів безпеки при поводженні з тваринами та правил особистої гігієни. Термін: щокварталу.

ЖУРНАЛ
обліку проведення протиепізоотичних
та інших ветеринарно-санітарних заходів

Розпочато _____ 20__ р.

Закінчено _____ 20__ р.

Розділи журналу

Дата	Найменування підрозділу, у якому проводилися ветеринарні заходи	Вид заходу, що проводився	Кількість імунованих собак			Кількість оброблених собак, вольєрів	Підписи
			усього випадків	ускладнень	загинуло, вибракувано		
1	2	3	4	5	6	7	8

Додаток 24
до Інструкції з організації
службової кінології в Національній
гвардії України
наказу МВС № 772 від 05.08.2014 р.

ЖУРНАЛ реєстрації хворих службових собак

(найменування підрозділу)

Розпочато _____ 20__р.
Закінчено _____ 20__р.

Розділи журналу

№ з/п	Дата прийняття	Порода, кличка, стать, за ким закріплений (прізвище кінолога)	Діагноз		Надана допомога, призначене лікування
			первинний	остаточний	
1	2	3	4	5	6

Кількість днів лікування	Результати лікування (одужав, загинув, вибракуваний, знищений, інше)	Дата виписки	Прізвище, ініціали, підпис лікаря ветеринарної медицини
7	8	9	10

Хвороби собак та надання першої ветеринарної допомоги

Рани

Рана – пошкодження тканин, що супроводжується порушенням шкіри або слизової оболонки, кровотечею і болем. За характером пошкодження розрізняють рани: різані, рублені, рвані, колоті, вогнепальні тощо.

При будь-якому пораненні необхідно зупинити кровотечу, очистити рану від сторонніх предметів, промити кип'яченою водою, змастити йодом, перев'язати бинтом або чистою ганчіркою. При невеликих пораненнях після зупинення кровотечі накладати пов'язку не рекомендується.

Забиття

Забиття – механічне пошкодження підшкірних тканин, без видимого порушення цілості шкірного покриву. Забиття м'яких тканин характеризуються болем, почервонінням, припухлістю, підвищенням температури тіла в місці забиття.

Місце забиття змащується йодом і протягом двох діб до нього прикладається щось холодне (лід або сніг в мішечку, тканина, змочена холодною водою), що змінюється через 3-4 години.

Вивих суглобів

Вивих – зміщення суглобових кінців кісток суглоба. При вивихах рухливість у суглобі порушена, різко виражений біль і припухлість.

Необхідно якомога швидше вправити суглоб і накласти нерухому пов'язку, що знерухомлює суглоб. Хворій тварині надається повний спокій на 2 тижні.

Переломи

Перелом – порушення цілості кісткової тканини. Найчастіше у собак спостерігають переломи довгих кісток кінцівок і ребер. Основні ознаки перелому кісток: зміщення кінців кісток при прощупуванні, біль, припухлість тканин і кровотеча, хрустіння кісток при їх переміщенні. При відкритих переломах – розриви м'яких тканин і шкіри, вихід одного з кінців кістки в м'які тканини або назовні.

При переломах з'єднуються кінці зламаної кістки і їй надається правильне положення. На місце перелому накладається шина, щоб знерухомити зламану кістку. Після надання допомоги повідомляється ветеринарний лікар або фельдшер.

Гастроентерит

Гастроентерит – запалення шлунка та кишківника. Захворівши гастроентеритом, собака стає невеселою, сонною, інколи трусується. На другий

або третій день захворювання у неї з'являються пригнічений стан, відсутність апетиту, сильна блювота, пронос і підвищення температури тіла до 40-41 °С.

Собаці необхідно очистити шлунок від харчової маси, для чого їй дають половину стакана розчину повареної солі (чайну ложку солі розчиняють в стакані води). У перші 2-3 дні встановлюється дієта. Поступово додається свіжа чиста вода, а краще міцний чай; на третій день можна давати вівсяний кисіль, приправлений молоком.

При важких симптомах захворювання необхідно звертатись за допомогою до ветеринарного спеціаліста.

Сказ

Сказ – заразна хвороба всіх тварин і людей. Збудником сказу є вірус, який міститься в слині хворої тварини. Вірус розповсюджується бродячими собаками, лисицями, вовками, котами. Зараження відбувається через укуси, разом зі слиною вірус потрапляє в рану. Можливе зараження при потрапленні зараженої слини на шкіру і слизові оболонки, якщо на них є подряпини.

Захворівши на сказ, собака стає недовірливою, тікає від людей, на оклик господаря не реагує. Собаці важко пити воду, спостерігається виділення слини, зміна голосу. Після нападу собака намагається втекти. При виявленні в собаки ознак, які викликають підозру, що собака захворів на сказ, потрібно повідомити ветеринарну службу. Собаки, які покусали людей або тварин, негайно підлягають огляду ветеринарним лікарем і утримуються під наглядом протягом 10-15 діб. Людей, покусаних собакою, негайно направляють до найближчих медичних установ.

Чума собак

Чума собак – гострозаразна хвороба, яка головним чином, вражає молодих собак. На чуму можуть захворіти собаки й старшого віку, а також коти й дикі тварини.

Збудник хвороби – вірус. Зараження чумою відбувається частіше через дихальні шляхи та органи травлення.

Головне джерело зараження – хворі тварини, предмети догляду, годівниці, приміщення і підстилки, де утримуються хворі собаки, а також опосередковано – людина, транспортні засоби.

При чумі спостерігається зменшення апетиту, почервоніння слизових оболонок очей, носа і підвищення температури тіла до 40 °С. Із ніздрів і очей виділяється спочатку прозора, а потім гнійна речовина. Собака ледь рухається, лягає із стогоном. Може бути кашель, параліч кінцівок.

При виявленні ознак чуми хворі і ті, що підозрюються на захворювання чумою собаки, негайно відділяються від здорових і поміщуються в ізоляторі. За іншими собаками встановлюється нагляд і проводиться їх термометрія вранці і ввечері. Лікування хворих собак повинно бути суворо індивідуальним і проводитись під керівництвом ветеринарного спеціаліста.

Гельмінтоз

Гельмінтоз – глистна хвороба собак, збудниками якої є паразитичні глисти (гельмінти). Більшість глистних хвороб – хронічні, вони виснажують

собак і знижують їх працездатність через отруєння організму продуктами життєдіяльності гельмінтів. Деякі глистні хвороби собак є небезпечними для людини.

У собак, які захворіли на гельмінтоз, погіршується або псується апетит, вони худнуть, стають в'ялими, з калом виділяються глисти або їх личинки.

При виявленні ознак захворювання негайно повідомляється ветеринарний лікар для проведення лікування. Хвора собака утримується окремо, старанно прибирається і засипається хлорним вапном її кал. Підлога в будці, кабіні, предмети догляду щодня ошпарюються гарячим розчином.

Додаток 26
до Програми підготовка та тренувань
службових собак в Національній
гвардії України
наказу КНГУ № 116 від 25.02.2016 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший заступник командира
військової частини –
начальник штабу

(військове звання)

(підпис)

(ініціали прізвище)

_____._____.20____

ПЛАН

тренування службових собак на I квартал 20____ року

I. Для розшукових собак	II. Для вартових собак
<p>1. Слід контрольний довжиною 1-2 км давністю до 50 хв. Лінія сліду проходить від об'єкта охорони до місцевості з деревами, хащами. Лінію сліду перетинають дорога, стежки, інші сліди. Запуск собаки на слід проводиться по запаху залишеної речі. У кінцевій точці – затримання умовного порушника, його обшук та обшук місцевості в радіусі 40 м. Відпрацювання прийомів загального та спеціального курсів дресирування. Заняття проводиться три рази на місяць – 1 раз на день у складі групи переслідування.</p> <p>2. Слід контрольний та сліпий довжиною 1-3 км, давністю до 1 год. Лінія сліду проходить від об'єкта охорони через населений пункт по пересіченій місцевості, лісовому масиву, садово-огородних ділянках, з перетином інших слідів. Спуск собаки на слід – з відбитку сліду. У кінцевій точці обшук нежилого приміщення, де сховався умовний порушник, затримання порушника та його конвоювання.</p>	<p>1. Тренування вартових собак на блокпосту. Відпрацювання злоби та затримання умовного порушника. Відпрацювання прийомів ЗД. Заняття проводиться один раз на місяць уночі.</p> <p>2. Тренування вартових собак на блокпосту. Обгавкування та затримання порушника, який проник на пост вартової собаки. Заняття проводиться один раз на місяць</p>

Відпрацювання прийомів загального та спеціального курсів дресирування. Заняття проводиться два рази на місяць увечері, 1 раз – у складі групи переслідування.

3. Слід контрольний та сліпий до 2 км, давністю до 1 години. Лінія сліду проходить від об'єкта охорони через дорогу, стежки, зарості кущів, поряд з водною перешкодою (річка, озеро) у напрямку окраїни жилого масиву. Порушник під час втечі на сліду робить різні хитрощі для свого маскування (рух у зворотному напрямку, різні зміни напрямку руху, подолання різних перешкод, застосування різко пахучих речовин). Затримання умовного порушника проводиться під час його руху, після чого проводиться його обшук та обшук місця його затримання в радіусі 30 м. Відпрацювання прийомів загального та спеціального курсів дресирування. Заняття проводиться один раз на місяць уночі в складі групи переслідування.

4. Слід контрольний та сліпий до 3 км, давністю до 2 години. Лінія сліду проходить від об'єкта, що охороняється в напрямку автомобільної дороги через лісопаркову зону. Постановка собаки на слід проводиться по запаху залишеної речі на місці події або обшуку місцевості. На кінцевій точці проводиться вибірка умовних порушників з групи 3-7 чоловік. Після обшуку затриманого та місця затриманого порушник декілька разів намагається втекти або чинити напад. Відпрацьовується затримання порушника, який здійснює лобову атаку на тривожну групу. Відпрацювання прийомів загального та спеціального курсів дресирування. Заняття проводиться 2 рази на місяць зранку, 1 раз – у складі групи переслідування.

5. Контрольно-перевірочне заняття проводять командири підрозділів (1 раз на місяць).

уночі.

3. Відпрацювання прийомів злоби в собак на помічнику. Відмова від їжі з чужих рук. Зупинка небажаних дій. Заняття проводиться один раз на місяць зранку.

4. Відпрацювання на блокпосту собаки злоби, міцної хватки, байдужого відношення до пострілів.

Відпрацювання прийомів загального дресирування.

5. Контрольно-перевірочне заняття проводить відповідальна особа 1 раз на місяць, яка визначає умови та об'єм завдань.

Начальник кінологічної служби

(військове звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

_____._____.20__р.

**Нормативи натренованості службових собак
та порядок визначення оцінки їх виконання**

№ /п	Найменування прийомів, умови виконання нормативів	Вищий бал	Штрафні бали
ЗАГАЛЬНЕ ДРЕСИРУВАННЯ			
1	Рух поруч Собака повинен рухатися за командою “Поруч” біля лівої ноги кінолога без повідка в різному напрямку та темпі руху; при зупинці сідати біля лівої ноги кінолога. Повторення команди або жесту допускається тільки при зміні напрямку або темпу руху	5	Собака відстає, випереджає учасника чи відхиляється в сторону більше, ніж на довжину свого тулуба (2 бали). Повторна подача команди «Поруч» (1 бал), команда подається голосом або жестом. Собака не підготовлений до пересування поруч без повідка (3 бали)
2	Виконання собакою команд: “Стояти”, “Лежати”, “Сидіти”, “Голос”, “Гуляти” . За виконання голосом – За виконання жестом – Загальна кількість	25 25 50	Виконує вправу після додаткових команд (2 бали за кожний повтор). Не виконує команду (5 балів за команду). Самостійно змінює положення (3 бали)
3	Підхід собаки до кінолога та її повернення на місце за командою “До мене”, “Місце”	10	Виконує вправу після додаткових команд (2 очка за кожний повтор). Не виконує команди “До мене!”, “Місце!” (5 балів за кожну)
4	Виконання собакою команди “Повзти”	5	Встає (сідає) без команди (1 бал) за кожну зміну положення). Не торкається землі грудною клітиною (2 бали). За кожний повтор команди (1 бал).
5	Виконання собакою команди “Апорт”	10	За кожний повтор команди (1 бал) Собака виконує вправу без команди (2 бали). Собака не підходить до кінолога без додаткової команди (2 бали). За гру собаки з предметом (1 бал). За кожен повтор команди “Дай!” (2 бали). Після підходу до кінолога собака не сідає без додаткової команди (1 бал).
6	Відношення до пострілів При перевірці прийому собаку розташовують у 25 м від кінолога та стріляючого з вогнепальної зброї	5	Якщо собака реагує на постріл: зміною положення, подає голос, проявляє агресію та інше (2 бали). За відхід собаки з місця (5 балів).
7	Припинення небажаних дій (команда “Фу”, “Не можна”)	10	За кожен повтор команди (1 бал).

8	<p>Подолання смуги перешкод: “зубчастий чагарник”, “чагарник”, “паркан”, “рів”, “бум”, “лаз”, “драбина”.</p>	40	<p>За неподолання собакою перешкоди (5 балів за кожну перешкоду). Неподолання перешкоди з першої спроби (2 бали за повторну спробу). Надання допомоги кінологом собаці в подоланні перешкод (1 бал)</p>
<p>Оцінка “відмінно”: 100-135 балів Оцінка “добре”: 80-100 балів Оцінка “задовільно”: 60-80 балів Оцінка “незадовільно”: нижче 60 балів.</p>			
СПЕЦІАЛЬНЕ ДРЕСИРУВАННЯ			
1	<p>Вибір речі по запаху людини (розшукові, розшукові (патрульні) собаки) Виконується на ділянці місцевості без відволікаючих подразників або за допомогою ящика. Собака повинен чітко вибрати річ, яку шукає з 6-8 речей по запаху людини</p>	5	<p>За кожну додаткову команду (1 бал). За повторне виконання вправи (2 бали). Бере та викидає речі, але робить правильний вибір (2 бали). Не встигає виконати вправу за 3 хв, помилковий вибір речі (5 балів)</p>
2	<p>Вибір людини по запаху його речі (розшукові, розшукові (патрульні) собаки) Собака повинен послідовно обнюхати асистентів та спокійно без помилки вибрати людину з групи (6-8 асистентів) по запаху її речі</p>	5	<p>За кожну додаткову команду (1 бал). За повторне виконання вправи (2 бали). Вказує на декілька асистентів, але робить правильний вибір (2 бали). Не встигає виконати вправу за 3 хв, помилковий вибір асистента (5 балів)</p>
3	<p>Робота по сліду (розшукові, розшукові (патрульні) собаки) Слід (слідова доріжка), довжиною до 3000 м, що має два прямі та один гострий кут, прокладається асистентом у малолюдній місцевості (парк, луг, пустир тощо). На своєму шляху він може перетинатися з доріжками, слідами інших асистентів. Давність сліду до 1-3 годин. На слідовій доріжці асистентом залишаються та фіксуються на землі 3 речі (шматки тканини, розміром 20 на 25 см). Відстань між речами не менше 100 м. Завдання: опрацювання за допомогою собаки сліду, виявлення речей, залишених на слідовій доріжці. Час - 30 хвилин</p>	10	<p>За кожну не знайдену собакою річ залишену на слідовій доріжці (2 бали). За кожний повторний пуск собаки для проходження сліду (2 бали). Не опрацьовує кути на слідовій доріжці (2 бали за кожний кут)</p>

4	Обшук місцевості або приміщень (розшукові, розшукові (патрульні) собаки) Собака повинен чітко та послідовно проводити обшук та знайти розкидані речі (3 шт.) та людину, яка сховалася	5	За кожен не знайдений річ (1 бал). За не позначення знайдених речей (1 бал за кожен річ). За не позначення знайденого помічника (2 бали)
5	Затримання людини, що тікає, та проведення лобової атаки, команда «Фас» (розшукові, розшукові (патрульні), вартові собаки) Собака повинен сміливо та впевнено затримувати людину та активно вести з нею боротьбу	10	За не певнене, нечітке затримання (2 бали). За не ведення активної боротьби (2 бали). Службовий собака не проводить лобову атаку (5 балів). Собака не відпускає помічника за командою «Фу» (1 бал за кожен команду)
6	Несення служби на блокпостах (вартові собаки) Собака повинен насторожено та сміливо нести службу на посту, проявляти гучний гавкіт при наближенні сторонніх осіб, реагувати на шарудіння та стуки, вступати в боротьбу з особами, які намагаються пройти через ділянку її поста	5	За погану настороженість собаки на посту (1 бал). Собака не проявляє гучного гавкання при наближенні до поста сторонніх осіб на відстані не менше 40 метрів та проявляє боягузтво (2 бали). Собака не вступає в боротьбу з особами, які намагаються пройти через ділянку її поста (2 бали)
7	Не брати їжу (розшукові, розшукові (патрульні), вартові собаки) Собака повинен при відсутності кінолога не брати їжу, яку дає стороння людина, або їжу, знайдену на землі	5	За обнюхування собакою знайденої їжі (1 бал). Собака з'їв знайдену їжу, або їжу, яку дає стороння людина (5 балів)

Розшукові, розшукові (патрульні) собаки:

оцінка «відмінно»: 35-40 балів;
оцінка «добре»: 30-35 балів;
оцінка «задовільно»: 25-30 балів;
оцінка «незадовільно»: нижче 25 балів

Вартові собаки:

оцінка «відмінно»: 18-20 балів;
оцінка «добре»: 16-18 балів;
оцінка «задовільно»: 15 балів;
оцінка «незадовільно»: нижче 15 балів

Загальна оцінка натренованості службового собаки

Загальна оцінка натренованості кожного службового собаки виводиться з оцінок, отриманих за спеціальне і загальне дресирування:

«відмінно» - якщо оцінка за спеціальне дресирування «відмінно», а за загальне дресирування – не нижче «добре»;

«добре» - якщо оцінка за спеціальне дресирування не нижче «добре», а за загальне дресирування – не нижче «задовільно»;

«задовільно» - якщо обидві оцінки не нижче «задовільно»

Оцінка натренованості службових собак кінологічного підрозділу

Загальна оцінка натренованості службових собак кінологічного підрозділу виводиться із суми загальних оцінок за натренованість кожного собаки і визначається:

«відмінно» - якщо не менше 90% перевірених собак отримали позитивні оцінки, при цьому не менше 60% отримали оцінку «відмінно»;

«добре» - якщо не менше 80% перевірених собак отримали позитивні оцінки, при цьому не менше 60% отримали оцінку не нижче «добре»;

«задовільно» - якщо не менше 70% перевірених собак отримали позитивні оцінки

Примітки. 1. Розшукові собаки з пошуку мін та вибухових пристроїв, речовин та розшукові собаки з пошуку зброї та набоїв по спеціальному курсу не оцінюються, службові собаки повинні знаходити предмети, які шукають. Службовий собака, який не знайшов предмет, який шукається, не допускається з кінологом до виконання завдань за призначенням та потребує додаткову підготовку.

2. Розшукові собаки з пошуку мін та вибухових пристроїв, речовин та розшукові собаки з пошуку зброї та набоїв перевіряються з підготовленості в приміщенні, автотранспорті, на місцевості та з перевірки багажу.

3. Собака вважається невідповідним у разі отримання незадовільної загальної оцінки із спеціального або загального курсу дресирування.

Додаток 29
до Програми підготовка та тренувань
службових собак в Національній
гвардії України
наказу КНГУ № 116 від 25.02.2016 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Командир військової частини

_____)
(військове звання)

_____)
(підпис)

_____)
(ініціали прізвище)

_____._____.20____

АКТ

_____._____.201____

м. Київ

№ _____

Про тестування кінологів та
службових собак військової частини

ПІДСТАВА:

Наказ командувача Національної гвардії України від __.__.20____ № _____

Уклала комісія в такому складі:

голова _____.

члени комісії: _____.

Комісія провела тестування кінологів та службових собак частини:

№ з/п	Підрозділ	Посада, в/зв., П.І.П	Кличка собаки	Інвентарний №	Рік народження собаки	Порода собаки	Вид підготовки	Оцінка		Загальна оцінка
								за загальний курс дресирування	за спеціальний курс дресирування	
1.										

Додаток: оціночна відомість перевірки на дресированості службових собак

Голова комісії

(посада)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Члени комісії:

(посада)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(посада)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(посада)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

ОЦІНОЧНА
відомість перевірки на дресированості (натренованості) службових собак
а) загальний курс дресування

№ з/п	Кличка собаки	Усі прийоми загального курсу дресування								Загальна кількість балів	Оцінка за загальний курс дресування
		№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6	№ 7	№ 8		
1.											

б) спеціальний курс дресування

№ з/п	Кличка собаки	Усі прийоми спеціального курсу дресування							Загальна кількість балів	Оцінка за спеціальний курс дресування
		№ 1	№ 2	№ 3	№ 4	№ 5	№ 6	№ 7		
1.										

Голова комісії

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Члени комісії:

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

АКТ

____.____.20__р.

м. Київ

№ ____

Про використання (застосування) службового собаки

Я, _____, кінолог військової частини,
_____ о _____ годині _____ хвилин у складі військового наряду (разом з
працівниками ОВС) застосував службового собаку за кличкою _____ на місці
скоєння _____
(вказати, яке скоєно кримінальне правопорушення)

за адресою _____.

Ознайомившись з обставинами кримінального правопорушення, використав
(застосував) службового собаку

_____ (вказати як саме: по сліду, на вибірку, обшук місцевості, затримання тощо)

Собака почав роботу о _____ годині _____ хвилин _____

_____ (докладно описати роботу собаки, початок сліду, лінію сліду, відстань, темп руху,

відволікання, місцевість, знайдені або вибрані речі, у яких умовах працював собака (погода,

температура повітря, ґрунт тощо), якщо собака не використовувався (не застосовувався),

_____ (вказати причини)

У результаті роботи службового собаки _____

_____ (вказати, хто затриманий, чи знайдено вкрадене майно та на яку суму)

Робота зі службовим собакою закінчилась о _____ годині _____ хвилин.

Кінолог

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Начальник військового наряду (варти)

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

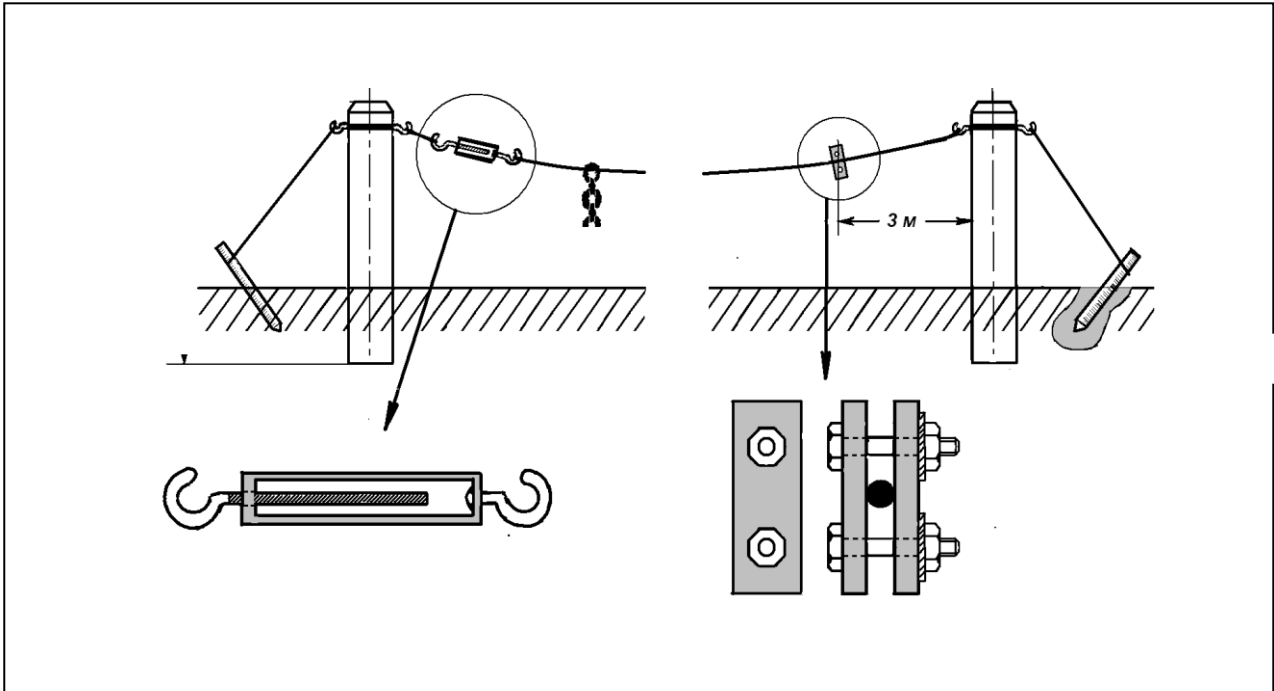
Працівник міліції (черговий)

_____ (підпис)

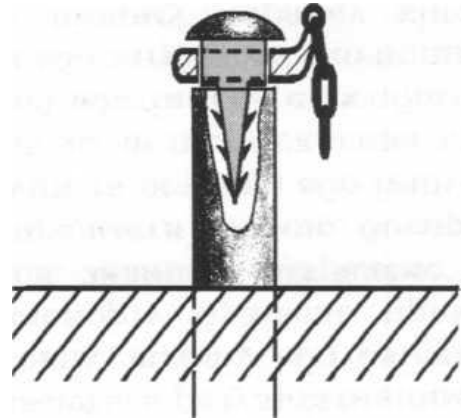
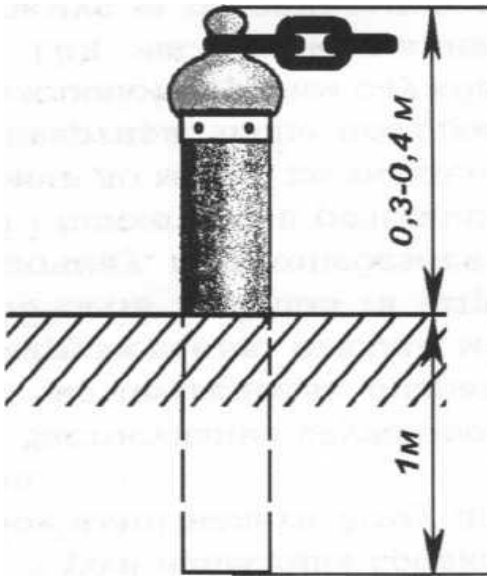
_____ (прізвище, ініціали)

Номер, під яким зареєстроване кримінальне правопорушення _____

Блок-пост

Пост глухої прив'язі

Додаток 33
до Інструкції з організації
службової кінології в Національній
гвардії України
наказу МВС № 772 від 05.08.2014 р.

Пост вільного обвартування

